

हिंदी-तेलुगु स्वयं-शिक्षक

लेखक

श्री वेमूरि आंजनेय शर्मा

सत्यमेव जयते

केंद्रीय हिंदी निदेशालय

शिक्षा तथा युवक-सेवा मंत्रालय : भारत सरकार

© भारत सरकार

प्रकाशन संख्या :

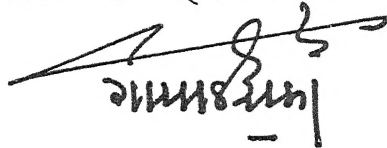
प्रस्तावना

यह पुस्तक केंद्रीय हिंदी निदेशालय द्वारा प्रकाशित की जाने वाली द्विभाषी 'स्वयं-शिक्षक' पुस्तक-माला का द्वितीय पुष्प है। इस योजना का सूत्रपात उस पत्र के द्वारा हुआ जो संसद सदस्य श्री कालिका सिंह ने स्वर्गीय प्रधानमंत्री पंडित नेहरू को लिखा था और जिसमें उन्होंने प्रधानमंत्री से भारत की सभी प्रमुख भाषाओं के लिए ऐसे द्विभाषी स्वयं-शिक्षकों के प्रकाशन की व्यवस्था करने की प्रार्थना की थी जिनकी 'आधार-भाषा' हिंदी हो। शिक्षा-मंत्रालय ने इस प्रस्ताव के विभिन्न पहलुओं पर विचार किया और इसके बाद शिक्षा के केंद्रीय सलाहकार बोर्ड ने भी इस पर सोच-विचार किया। अंत में, यह निश्चय किया गया कि स्वयं-शिक्षक पुस्तक-माला की शैली पर, हिंदी के माध्यम से तमिल, तेलुगु, मलयाळम और कन्नड़ इन चारों दक्षिण भारतीय भाषाओं की द्विभाषी पाठ्यपुस्तकों तैयार करने का कार्य दक्षिण भारत हिंदी प्रचार सभा को सौंप दिया जाए। यह भी निश्चय किया गया कि विवेचन और अनुमोदन के पश्चात्, इन स्वयं-शिक्षकों का प्रकाशन केंद्रीय हिंदी निदेशालय द्वारा किया जाए। इस सभा ने चारों स्वयं-शिक्षक तैयार कर दिये हैं। इस माला का प्रथम पुष्प हिंदी-तमिल स्वयं-शिक्षक प्रकाशित हो चुका है।

आशा है कि इन स्वयं-शिक्षकों से हिंदी जानने वाले व्यक्तियों को किसी अध्यापक से औपचारिक रूप से पढ़े बिना 'स्वतः अध्ययन' के द्वारा चारों दक्षिण भारतीय भाषाओं को सीखने में काफ़ी सहायता मिलेगी। साथ ही साथ अपत्यक्ष रूप से इन स्वयं-शिक्षकों द्वारा दक्षिण भारतीयों को भी हिंदी सीखने में कुछ सीमा तक सहायता मिल सकती है।

प्रत्येक भाषा की कतिपय विशेष ध्वनियों, उसकी उच्चारण-पद्धति, स्वर-शैली तथा बोलने के लहजे की समस्या तो बनी ही रहेगी। इसका सबसे अच्छा समाधान उपयुक्त अध्यापकों द्वारा ही हो सकता है। इस समस्या का हल एक अच्छी लिगुआफोन माला भी कर सकती है। इस दिशा में केंद्रीय हिंदी निदेशालय प्रयत्नशील है।

हमें आशा है कि भारत के विभिन्न भागों में रहने वाले हमारे भाइयों के बीच भाषात्मक व्यवधान को दूर करने में तथा राष्ट्र की भावनात्मक एकता को पुष्ट करने में इन स्वयं-शिक्षकों से पर्याप्त सहायता मिलेगी।

निदेशक

तेलुगु - देवनागरी

वर्णमाला

అ అ ఆ ఆ ఇ ఇ ఈ ఈ ఊ ఊ

કૌંઠક ઘુન઼ ઘુન઼ બલ પાલ

ಎಣ್ ಎಫ ಐಫೆ ಒಂ ಓಂ

ॐ औ ॐ अं ॐ अः

క క ఖ గ ఘ ఙ

చ చ ఛ ఛ జ జ య య ఝ ఝ

ట ర త త ధ ధ ణ

త త థ ద ధ న

ప ప ఫ ఫ బ బ భ భ మ మ

య య ర ర ల ల వ వ శ శ

ప ప స హ క్ష ఐ ర

५६

भाग-1

భారత దేశము

भारत देशमु

भारत

బాలుడు

बालुडु

लड़का

బాలిక

बालिक

लड़की

మనుష్యుడు

मनुष्युडु

आदमी

స్త్రీ

स्त्री

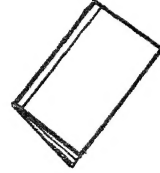
स्त्री या औरत

పుస్తకము

पुस्तकमु

पुस्तक

కలము

कलमु

कलम

సిరా బుడ్డి

सिराबुडिड

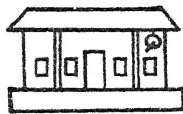
दवात

పాఠశాల

पाठशाल

पाठशाला

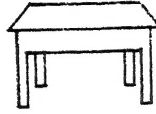
బంతి

बंति

गेंद

మేజా బల్ల
మేజాబల్ల
మేజ

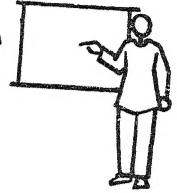
కుర్చీ
కుర్చీ
కుర్సీ

సంచి
సంచి
సేలీ

ఉపాధ్యాయుడు
ఉపాధ్యాయుడు
అధ్యాపక

ఉపాధ్యాయురాలు
ఉపాధ్యాయురాలు
అధ్యాపికా

బజారు
బజారు
బాజార

దుకాణము
దుకాణము
దుకాన

అరటి పండు
అరటిపండు
కేలా

మామిడి పండు
మామిడి పండు
అమ

నారింజ పండు
నారింజపండు
నారంగి

పిల్లి

పిల్లి

బిల్లి

ఎలుక

ఎలుక

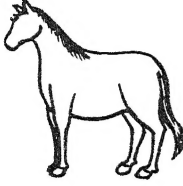
వ్హ

గుర్రము

గుర్రము

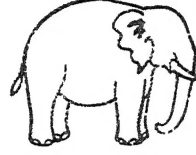
ఘోడా

ఎనుగ

ఎనుగ

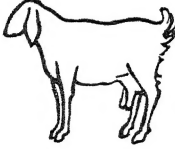
హాథి

మేక

మేక

వకరీ

ఆవు

ఆవు

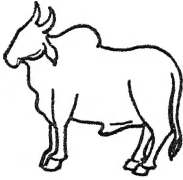
గాయ

ఎద్దు

ఎద్దు

బేల

తల

తల

సిర

కన్ను

కన్ను

ఆంఖ

ముక్కు

ముక్కు

నాక

చెవి

చ'వి

కాన

నోరు

నోరు

కుహ

నాలుక

నాలుక

జిభ

పన్ను

పన్ను

దొంత

చెయ్యి

చ'య్యి

హాథ

కాలు

కాలు

పేర

వేలు

వేలు

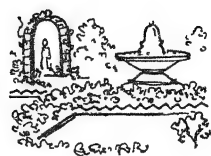
అంగుళి

తోట

తోట

బగిచా

ఆకు

ఆకు

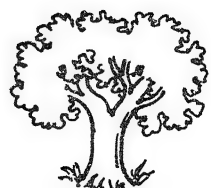
పతా

చెట్టు

చ'ట్టు

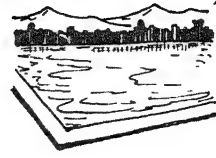
పేడ

మొక్క
మౌవక
పొదా

తెరువు
చావు
తాలాబ

నది
నది
నది

బొట్టె
బొట్టె
బొట్టె

మర్రి చెట్టు
మర్రి చెట్టు
మర్రి చెట్టు

కొబ్బరి చెట్టు
కొబ్బరి చెట్టు
కొబ్బరి చెట్టు

కాకి
కాకి
కాకి

పిచ్చుక
పిచ్చుక
పిచ్చుక

కోయిల
కోయిల
కోయిల

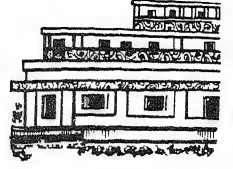
నమలి
నమలి
నమలి

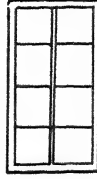
ఇల్లు
ఇల్లు
మకాన

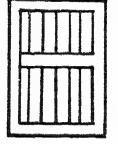
భవనము
మవనము
మవన

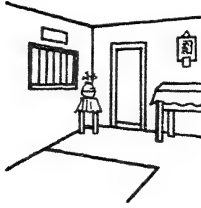
తలుపు
తలుపు
దరవాజా

కిటికీ
కిటికీ
ఖిడకీ

గది
గది
కమరా

గడియారము
గడియారము
ঘড়ী

తాళము
తాళము
తాలా

తాళపు చెవి
తాళపు చ'వి
కుంజీ

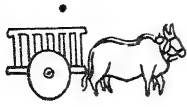
దీపము
దీపము
దీపక

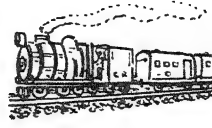
వివస కుల
వివస కర
పంఖా

ఎద్దు బండి
ఎడ్డుబండి
బేలగాड़ी

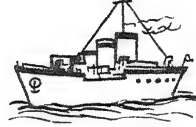
రైలు బండి
రైలుబండి
రైలగాड़ी

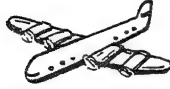
నావ
నావ (పడవ)
నావ

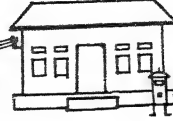
ఓడ
ఓడ
జहाజ్

విమానము
విమానము
హवाई జహాజ్

తపాలా
కార్యాలయము
తపాలా కార్యాలయము
डाकघर

తపాలా పెట్టె
తపాలా పేట్
डाक पेटी

తపాలా బంట్రితు
తపాలా బంట్రితు
डाकिया

చాకలి
చాకలి
धोबी

మంగలి
మంగలి
नाई

కుమ్మరి
కుమ్మరి
కుమ్మరి

కుమ్మరి
కుమ్మరి
బద్దే

కంసాతి
కమాలి
కునార

రైతు
రైతు
కొనాన

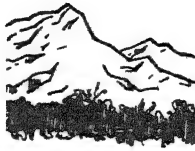
పొలము
పొలము
లైత

దర్జీ
దర్జీ
దర్జీ

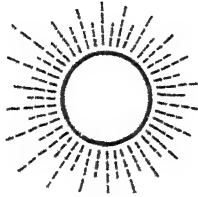
పర్వతము
పర్వతము
పర్వతము

ఆకాశము
ఆకాశము
ఆకాశము

మౌనము
మౌనము
మౌనము

చంద్రుడు
చంద్రుడు
చంద్రుడు

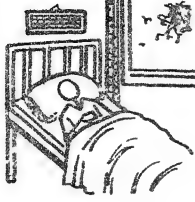
అసువులి
ఆసుపత్రి
అస్పతాల్

మందు
మందు
దవా

రోగి
రోగి
బీబార

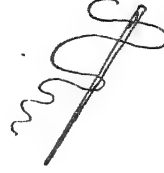
వైద్యుడు
వైద్యుడు
డాక్టర్

చారము
చారము
ధాగా

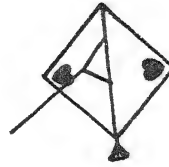
మాది
మాది
సుడి

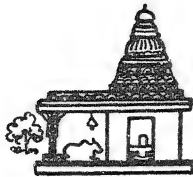
తాడు
తాడు
రస్సీ

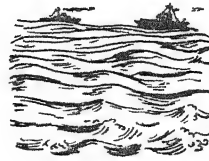
గాలి పటము
గాలి పటము
పతంగ

దేవాలయము
దేవాలయము
మందిర

సముద్రము
సముద్రము
సముద్ర

గొడుగు
గాడ్డుగు
छाता

చెప్పులు
చప్పులు
चप्पल

పళ్ళెము
పల్లెము
थाली

ధోవతి
धोवति
धोती

చొక్కా
चोक्का
कुर्ता

టోపి
टोपि
टोपी

దండ
दंड
माला

రూపాయి
रुपायि
रुपया

పిల్లవాడు
पिल्लवाडु
बच्चा

ప్రపంచము
प्रपंचमु
संसार

సూచనా :— తెలుగు అజంత భాషా హే । ఇసलिए शब्दों का उच्चारण अजंत ही होना चाहिए, हिन्दी की तरह हलंत नहीं ।

भाग-2

నేను

నేను

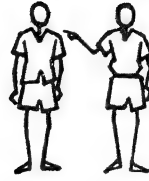
నే

నీవు

నీవు

నీ

నేను

నేను

నే

మీరు

మీరు

మీ

నేను

నేను

నే

తమరు

తమరు

ఆ

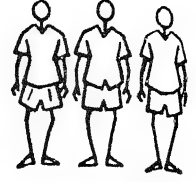

మేము

మేము

మేము

మేము

हम

हम या हम लोग

सूचना :—

- (1) तलुगु भाषा में नीबु का प्रयोग बहुत कम किया जाता है।
ज्यादातर मीरु का ही प्रयोग होता है। तवरु के बदले भी
मीरु का ही प्रयोग होता है।
- (2) मनमु के प्रयोग से सामने के आदमी का भी बोध होता है।

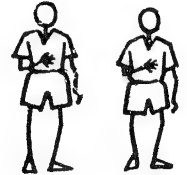
2

వాడు

వాడు

వాడు

వాడు

वह

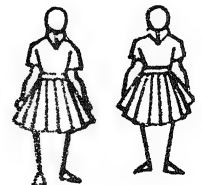
वे

అది

అది

వాడు

వాడు

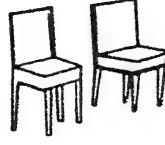
वह

वे

అది
అది
వహ

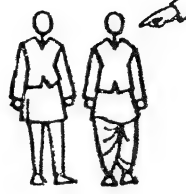
అవి
అవి
వె

విడు
వీడు
యహ

వీరు
వీరు
యె

3

ఇది
ఇది
యహ

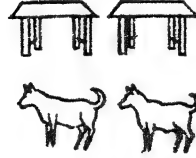
వీరు
వీరు
యె

ఇది
ఇది
యహ

అవి
ఇవి
యె

4

వీడు మనముడు
వీడు మనముడు
యహ ఆదమి హే

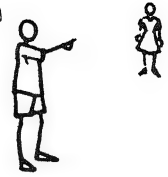
మనముడు ఆదమి
ఆదమి
మనముడు ఇక్కడ ఉన్నాడు
ఆదమి యహ్ హే

అది పిల్ల

అది పిల్ల
వह लड़की है

బాలిక అక్కడ ఉన్నది

बालिक अक्कड उन्नदि
लड़की वहाँ है

5

చెట్టు

చాడెట్టు

పెడ

చెట్టు

చాడెట్టు

పెడ

ఒక చెట్టు

ఒక చాడెట్టు

ఒక పెడ

రెండు చెట్లు

రెండు చాడెట్లు

రెండు పెడ

మేము ఇద్దరము

మేము ఇద్దరము

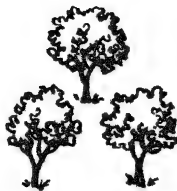
हम दो हैं

మూడు చెట్లు

మూడు చాడెట్లు

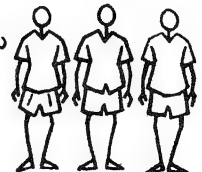
మూడు పెడ

మేము ముగ్గురము

మేము ముగ్గురము

हम तीन हैं

ఇది చిన్న ఆకు
ఇది చిన్న ఆకు
यह छोटा पत्ता है

ఇది పెద్ద ఆకులు
ఇది ప'ద ఆకులు
ये बड़े पत्ते हैं

6

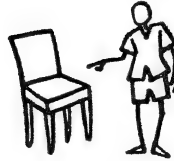
ఇది మేజా బల్ల
ఇది మేజాబల్ల
यह मेज़ है

ఇది పుస్తకము
ఇది పుస్తకము
यह पुस्तक है

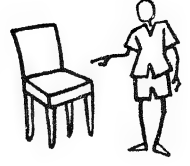
ఇది కుర్చీ
ఇది కుర్చీ
यह कुर्सी है

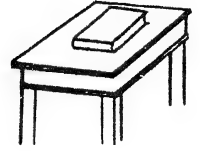
ఈ పుస్తకము ఇక్కడ ఉన్నది
ई पुस्तकमु इक्कड उन्नदि
यह पुस्तक यहाँ है

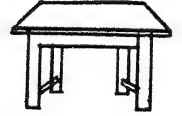
ఆ కుర్చీ అక్కడ ఉన్నది
 ఆ కుర్చీ అక్కడ ఉన్నది
 అది కుర్చీ అక్కడ ఉన్నది

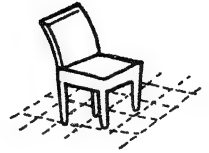
పుస్తకము మేజామీద ఉన్నది
 పుస్తకము మేజా మీద ఉన్నది
 పుస్తక మేజా మీద ఉన్నది

మేజా మీద నేలమీద ఉన్నది
 మేజామీద నేలమీద ఉన్నది
 మేజా మీద నేలమీద ఉన్నది

కుర్చీ కూడా నేలమీద ఉన్నది
 కుర్చీ కూడా నేలమీద ఉన్నది
 కుర్చీ కూడా నేలమీద ఉన్నది

సూచన:—

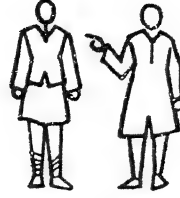
తలుగు మే అది ఇది కా ప్రయోగ అప్రాణివాచక శబ్ద, స్త్రీ తథా
 జానవర అది కే లియే ప్రయుక్త హోతా హే ।

7

నేను అక్కడ ఉన్నాను
 నేను ఇక్కడ ఉన్నాను
 मैं यहाँ हूँ

మీరు అక్కడ ఉన్నారు
 మీరు ఇక్కడ ఉన్నారు
 तुम वहाँ हो

మేము ఇంటిలో ఉంటున్నాము
 మేము ఇంటిలో ఉంటున్నాము
 हम घर में (रहते) हैं

మీరు ఎక్కడ ఉంటున్నారు?
 మీరు ఎక్కడ ఉంటున్నారు?
 तुम लोग कहाँ (रहते) हो ?

నాడు బాలుడు

వాడు బాలుడు
 वह लड़का है

అతడు దుకాణములో ఉన్నాడు

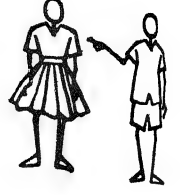
అతడు దుకాణములో ఉన్నాడు
 वह दुकान में है

అమె ఎవరు?

ఆమ్' ఁవరు ?

बह कौन है ?

అమె నా చిన్న చెల్లెలు

ఆమ్' నా చిన్న చ'ల్ల'లు

बह मेरी छोटी बहन है

అమె గ్రామములో ఉంటున్నది

ఆమ్' గ్రామములో ఉన్నది

बह गांव में (रहती) है

అది ఏమిటి?

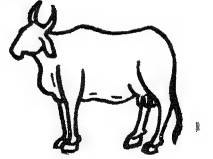
अदिऐँमिटि ?

बह क्या है ?

అది అవు

अदि आवु

बह गाय है

అది అక్కడ ఉన్నది

अदि अक्कड उन्नदि

बह अहां है

అవు ఇక్కడ లేదు

आवु इक्कड लेदु

गाय यहाँ नहीं है

सूचना:—

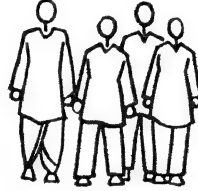
त'लुगु में लिंग के कारण षष्ठी विभक्ति के प्रत्यय में कोई परिवर्तन नहीं होता है। अक्सर वाक्यों में षष्ठी विभक्ति का प्रत्यय “योक्क” का लोप हो जाता है।

8

వారు స్నేహితులు

वारु स्नेहितुलु

वे मित्र हैं

ఈ నలుగురు వోదరులు

ई नलुगुरु सोदरुलु

ये चारों भाई हैं

అవి మంచి పండ్లు

अवि मंचि पंड्लु

वे अच्छे फल हैं

ఇవి అందమైన పువ్వులు

इवि अंदमैन पुव्वुलु

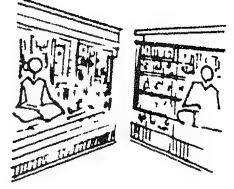
ये सुन्दर फूल हैं

ఇతడు దుకాణ దారుడు

इतडु दुकाणदारुडु

यह दुकानदार है

దుకాణ దారుడు పండ్లు అమ్ముచున్నాడు

दुकाणदारुडु पंडलु अम्मुचुन्नाडु

दुकानदार फल बेचते हैं

వీరు దుకాణమునండి వచ్చుచున్నారు

वीरु दुकाणमुनुंडि वच्चुचुन्नारु

ये दुकान से आते हैं

వారు దుకాణములో పండ్లు కొనుచున్నారు

वारु दुकाणमुलो पंडलु कोनुचुन्नारु

वे दुकान में फल खरीदते हैं

9

ఇది ఏమిటి?

इदि एमिटि ?

यह क्या है ?

ఇది గడియారము

इदि गडियारमु

यह घड़ी है

ఇప్పుడు ఎన్ని గంటలయినది?

ఇప్పుడు ఎన్ని గంటలయినది ?

అబ్బ కింద బజే హే ?

ఇప్పుడు రెండు గంటలయినది

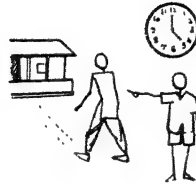
ఇప్పుడు రెండు గంటలయినది

అబ్బ రెండు బజే హే

అబ్బ ఇది గంటలకు ఇంటికి పోవుచున్నాడు

అతడు ఐదు గంటలకు ఇంటికి పోవుచున్నాడు

అది పాఠ బజే ఘర జాతా హే ।

నేను ఏడు గంటలకు ఇంటికి వెళ్ళి వచ్చుచున్నాను

నేను ఐదు గంటలకు ఇంటికి వెళ్ళి వచ్చుచున్నాను

నే సాత బజే ఘర లోటతా హే

నా చిన్న చెల్లెలు నాలుగు గంటలకు గ్రంథాలయమునకు పోవుచున్నది

నా చిన్న చెల్లెలు నాలుగు గంటలకు గ్రంథాలయమునకు పోవుచున్నది

మేరీ ఊటి బహు చార్ బజే గ్రంథాలయ జాతీ హే

అమె అక్కడ ఎనిమిది గంటలవరకు చదువుచున్నది
 ఆమె అక్కడ ఎనిమిది గంటల వరకు చదువుచున్నది
 ఆమె అక్కడ ఎనిమిది గంటల వరకు చదువుచున్నది
 ఆమె అక్కడ ఎనిమిది గంటల వరకు చదువుచున్నది

మేము పది గంటల నిద్ర పోవుచున్నాము
 మేము పది గంటల నిద్ర పోవుచున్నాము
 మేము పది గంటల నిద్ర పోవుచున్నాము
 మేము పది గంటల నిద్ర పోవుచున్నాము

प्रश्न-1

1. चित्र देख कर जवाब दीजिए

అది ఏమిటి?

ఇది ఎమిటి ?

यह क्या है ?

అతడు ఎవడు?

అతడు ఎవడు ?

वह कौन है ?

తాళుడు ఎక్కడ ఉన్నాడు?

బాలుడు ఎక్కడ ఉన్నాడు ?

लड़का कहाँ है ?

కుర్చీ ఎక్కడ ఉన్నది?

కుర్చీ ఎక్కడ ఉన్నది ?

कुर्सी कहाँ है ?

అతడు ఎవడు?

అతడు ఎవడు ?

वह कौन है ?

అది ఏమిటి?

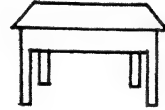
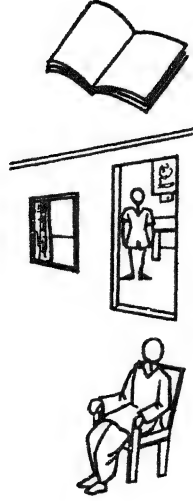
ఇది ఎమిటి ?

वह क्या है ?

అది ఎక్కడ ఉన్నది?

అది ఎక్కడ ఉన్నది ?

वह कहाँ है ?

ఇక్కడ ఎన్ని చెట్లు ఉన్నవి?

ఇక్కడ ఎన్ని చెట్లు ఉన్నవి ?

यहां कितने पेड़ हैं ?

2. खाली जगहें भरिए : —

కుర్చీ మీద ఉన్నది

कुर्ची మీద ఉన్నది

कुर्सी पर है

అది

अदि

वह है

ఇది

इदि

यह है

మేము

मेमु

हम हैं

ఇప్పుడు వాలుగు...

दप्पुडु నాలుగు

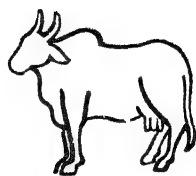
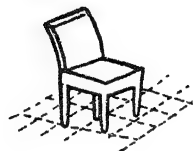
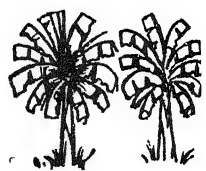
अब चार

అది

अवि

वे है

सूचना:- तलुगु में अक्सर क्रिया को छोड़ दिया जाता है ।

3. जवाब दीजिए :—

ఇప్పుడు ఎన్ని గంటలు అయినది?
 इप्पुडु एँन्नि गंटलु अयినदि ?
 अब कितने बजे हैं ?

మేజాబల్ల ఎక్కడ ఉన్నది?
 मेजाबल्ल ऐकड उन्नादि ?
 मेज़ कहाँ है ?

దుకాణ దారులు ఏమి అమ్ముచున్నారు?
 దుకాణదారులు ఎమి అమ్మచున్నారు ?
 दुकानदार क्या बेचते हैं ?

అమె ఎక్కడ నివసించు చున్నది?
 आम' ऐकड निवसिचु चुन्नदि ?
 वह कहाँ रहती है ?

మీరు ఇంటికి ఎప్పుడు తిరిగి వచ్చుచున్నారు?
 మీరు ఇంటికి ఇప్పుడు తిరిగి వచ్చుచున్నారు ?
 तुम कब लौटते हो ?

మీరు దుకాణములో ఏమి కొనుచున్నారు?
 మీరు దుకాణములో ఎమి కొనుచున్నారు?
 तुम दुकान में क्या खरीदते हो ?

మేజాబల్ల మీద ఏమి ఉన్నది?
 मेजाबल्ल మీద ఎమి ఉన్నది ?
 मेज़ पर क्या है ?

4 निम्नलिखित शब्दों के बहुवचन दीजिए :—

फूल

पुष्प

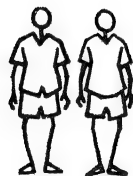
फूल

बालक

बालक

लड़का

वृक्ष

वृक्ष

पेड़

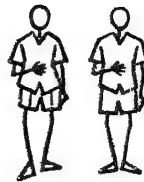
బాలిక
బాలిక
లడకీ

పుస్తకము
పుస్తకము
పుస్తక

నేను
నేను
నే

5. निम्नलिखित वाक्यों में कर्ता या क्रिया जोड़िए :—

(अ) चदुवुचुन्नानु

..... चदुवुचुन्नानु

..... पढ़ता हूँ ।

(आ) వెళ్ళుచున్నది

..... వ'డల్లు చున్నది

..... आती है ।

(इ) మీరు ఎక్కడకు

मीरु ऐक्कडकु

तुम कहाँ

(ई) మేము దుకాణమునకు

मेमु दुकाणमुनकु

हम दुकान

(उ) ఎప్పుడు వెళ్ళుచున్నారు?

..... ఎప్పుడు వ'డల్లుచున్నారు

..... कब जाते हैं ?

(ऊ) వారు ఇంటిలో

वारु इंटिलो

वे घर में

(ऋ) ఎక్కడ ఉన్నారు?

..... ऐक्कड उन्नारु ?

..... कहाँ हैं ?

उत्तर-1

1.

ॐदि पुं सुकमु
इदि पुस्तकमु
यह पुस्तक है ।

बादु बालकुडु
वाडु बालकुडु
वह लड़का है ।

बालकुडु इन्टिलो उन्नाडु
लड़का घर में है ।

कुर्ची नैलमीद उन्नदि
कुर्ची जमीन पर है ।

बादु मनुष्युडु
वाडु मनुष्युडु
वह आदमी है ।

ॐदि एक मेजाबल्ल
अदि आ'क मेजाबल्ल
वह एक मेज है ।

बादु अक्कड उन्नाडु
वाडु अक्कड उन्नाडु
वह कहाँ है ?

अक्कड रेन्दु चेळु उन्नदि
इक्कड र'डु च'ट्लु उन्नवि
यहाँ दो पेड़ हैं ।

2.

కుర్చీ నేలమీద ఉన్నది
కుర్చీ నేలమీద ఉన్నది
కుర్చీ జమీన్ పర है

అది ఆవు
అది ఆవు
वह गाय है ।

ఇది పువ్వు
ఇది పువ్వు
यह फूल है ।

మేము ఇంటిలో నివసించు చున్నాము
मेमू इंटिलो निवसिचुनुनामु
हम घर में (रहते) हैं ।

ఇప్పుడు నాలుగు గంటలు అయినది
इप्पुडु నాలుగు గంటలు అయినది
अब चार बजे हैं ।

ఇవి రెండు పువ్వులు
इवि रेंडु पुवुलु
ये दो फूल हैं ।

3.

ఇప్పుడు రెండు గంటలు అయినది
इप्पुडు రేండు గంటలు అయినది
अब दो बजे हैं ।

మేజాబల్ల అక్కడ ఉన్నది
मेजाबल्ल अक्कड उन्नदि
मेज वहाँ है ।

దుకాణదారుడు పండ్లు అమ్ముచున్నాడు
 దుకాణదారుడు పండ్లు అమ్ముచున్నాడు
 దుకాణదారు ఫల బేచతా హే ।

అమె గ్రామములో నివసించు చున్నది
 గ్రామ గ్రామములో నివసించుచున్నది
 वह गांव में रहती है ।

నేను ఏడు గంటలకు ఇంటికి తిరిగి వచ్చుచున్నాను
 నేను ఏడు గంటలకు ఇంటికి తిరిగి వచ్చుచున్నాను
 मैं सात बजे घर लौटता हूँ ।

మేజాబల్లమీద పుస్తకము ఉన్నది
 మేజాబల్లమీద పుస్తకము ఉన్నది
 मेज पर पुस्तक है ।

4. निम्नलिखित के वचन बदलिए :—

పూలు	బాలకులు
పూలు	బాలకులు
పూలు	లడకే
చెట్లు	కాలికలు
చ'ట్లు	బాలికలు
పెడ	లడకియా
పుస్తకములు	మేము (లేక) మనము
పుస్తకములు	మేము (లేక) మనము
పుస్తకం	हम या हम लोग

5.

నేను వచ్చు చు + ఉన్నాను = చున్నాను

నేను వచ్చు చు + ఉన్నాను = చున్నాను

మే ఆతా హే ।

అమె వచ్చుచు + ఉన్నది = చున్నది

అమె వచ్చు చు + ఉన్నది = చున్నది

వహ ఆతీ హే ।

మీరు ఎక్కడకు వెళ్ళు చున్నారు?

మీరు ఎక్కడ వెళ్ళు చున్నారు

తుమ కహా జాతే హో ?

మేము దుకాణమునకు పోవుచున్నాము

మేము దుకాణమునకు పోవు చున్నాము

హమ దుకాణ జాతే హే ।

తమరు ఎప్పుడు నిద్రించు చున్నారు?

తమరు ఎప్పుడు నిద్రించు చున్నారు

ఆప కబ సోతే హే ?

వారు ఇంటిలో ఉన్నారు

వారు ఇంటి లో ఉన్నారు

వే ఘర మే హే ।

వారు ఎక్కడ ఉన్నారు?

వారు ఎక్కడ ఉన్నారు

వే కహా హే ?

सर्वनाम

10

एक वचन

बहु वचन

उत्तम पुरुष

నేను

నేను

మैं

మేము

మేలు

हम

मध्यम पुरुष

నీవు

నీవు

तू

మీరు

మీరు

तुम

తమరు

తమరు

आप

अन्य पुरुष

పుల్లिंग

వాడు

వాడు

वह

వారు

వారు

वे

स्त्रीलिंग

ఆమె

ఆమె

वह

వారు

వారు

वे

అది

అది

वह

అవి

అవి

वे

పుల్లिंग

వీడు

వీడు

यह

వీరు

వీరు

ये

स्त्रीलिंग

ॐ मे

ईम'

यह

अदि

इदि

यह

वीरु

वीरु

ये

अदि

इवि

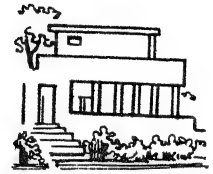
ये

11

अदि अल्लु

इदि इल्लु

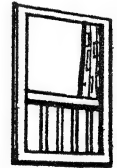
यह घर है ।

अदि 'अంటि' कीटि

इदि इंटि किटिकी

यह घर की खिड़की है ।

अदि अంటि तलुपुलु

इवि इंटि तलुपुलु

ये घर के दरवाजे हैं ।

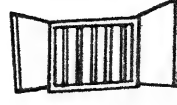
अदि रोड्डु

इदि रोड्डु

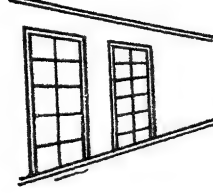
यह सड़क है ।

కిటికీ తెరచి ఉన్నది
కిటికీ తరచి ఉన్నది
खिड़की खुली है ।

తలుపులు మూసి ఉన్నవి
తలుపులు మూసి ఉన్నవి
किवाड़ बंद है ।

రోడ్డు మూలలో ఇల్లు ఉన్నది
రోడ్డు మూల లో ఇల్లు ఉన్నది
सड़क के कोने में घर है ।

ఇది రాముని ఇల్లు
ఇది రాముని ఇల్లు
यह राम का घर है ।

అదిగో చూడు రాముడు తన ఇంటికి వెళ్తున్నాడు
అదిగో చూడు రాముడు తన ఇంటికి వచ్చుచున్నాడు
बह देखो राम अपने घर जा रहा है ।

వాడు ఇప్పుడు ఇంటి దర్వాజా దగ్గరకు చేరుకున్నాడు
వాడు ఇప్పుడు ఇంటి దర్వాజా దగ్గరకు చేరుకున్నాడు
बह अब घर के दरवाजे पर पहुंचा ।

వాడు ఇప్పుడు ఇంటి లోపలికి వెళ్ళినాడు
వాడు ఇప్పుడు ఇంటి లోపలికి వెళ్ళినాడు
వాడు ఇప్పుడు ఇంటి లోపలికి వెళ్ళినాడు
వాడు ఇప్పుడు ఇంటి లోపలికి వెళ్ళినాడు

12

ఇది అలమారా (బుక్‌షెల్)

ఇది అలమారా
ఇది అలమారా
ఇది అలమారా

అలమారాలో పుస్తకములు ఉన్నవి

అలమారా లో పుస్తకములు ఉన్నవి
అలమారా లో పుస్తకములు ఉన్నవి
అలమారా లో పుస్తకములు ఉన్నవి

వారు ఆ పుస్తకములను తీసుకొనుచున్నారు

వారు ఆ పుస్తకములను తీసుకొనుచున్నారు
వారు ఆ పుస్తకములను తీసుకొనుచున్నారు
వారు ఆ పుస్తకములను తీసుకొనుచున్నారు

పుస్తకములు అలమారాలో ఉండెను

పుస్తకములు అలమారా లో ఉండెను
పుస్తకములు అలమారా లో ఉండెను
పుస్తకములు అలమారా లో ఉండెను

వారు తిరిగి వాటిని అలమారాలో పెట్టుచున్నారు

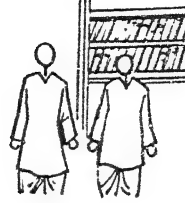
వారు తిరిగి వాటిని అలమారా లో పెట్టుచున్నారు
వారు తిరిగి వాటిని అలమారా లో పెట్టుచున్నారు
వారు తిరిగి వాటిని అలమారా లో పెట్టుచున్నారు

ఇప్పుడు అవి అలమారాలో ఉన్నవి
 ఇప్పుడు ఇవి అలమారా లో ఉన్నవి
 अब ये अलमारी में हैं ।

ఇప్పుడు పుస్తకములు చాలి చేతిలో లేవు
 ఇప్పుడు పుస్తకములు చాలి చేతిలో లేవు
 अब पुस्तकें उनके हाथ में नहीं हैं ।

సూచనా :- ये प्रयोग सीखें

वर्तमान काल

हो

నేను ఉన్నాను
 नेनु उन्नानु
 मैं हूं (स्त्री०पु०)

మేము ఉన్నాము
 मेमु उन्नामु
 हम हैं (स्त्री०पु०)

నీవు ఉన్నావు
 नीवु उन्नावु
 तू है (स्त्री०पु०)

మీరు ఉన్నారు
 मीरु उन्नाह
 तुम हो (स्त्री०पु०)

తమరు ఉవ్వాడు
 తమరు ఉన్నాడు
 ఆయి హే (స్త్రీంపుం)

వారు ఉవ్వాడు
 వాడు ఉన్నాడు
 వహ హే (స్త్రీంపుం)

అమె ఉన్నది
 ఆమ' ఉన్నది
 వహ హే । (స్త్రీం)

వారు ఉవ్వాడు
 వారు ఉన్నాడు
 వే హే (స్త్రీం పుం)

పడ చదువు చదువు

నేను చదువు చున్నాను
 నేను చదువు చున్నాను
 నే పడతా(తీ) హే ।

మేము చదువు చున్నాము
 మేము చదువు చున్నాము ।
 హమ పడతే(తీ) హే ।

మీరు చదువు చున్నాడు
 మీరు చదువు చున్నాడు
 తుమ పడతే (తీ) హే ।

తమరు చదువు చున్నారు
 తమరు చదువు చున్నారు
 आप पढ़ते (ती) है ।

వాడు చదువు చున్నాడు
 వాడు చదువు చున్నాడు
 वह पढ़ता है ।

వారు చదువు చున్నారు
 వారు చదువు చున్నారు
 वे पढ़ते हैं ।

ఆమె చదువు చున్నది
 ఆమె చదువు చున్నది
 वह पढ़ती है ।

వారు చదువు చున్నారు
 వారు చదువు చున్నారు
 वे पढ़ती हैं ।

भूतकाल

था—उटिनि ఉంటిని

मैं था (थी) నేను ఉంటిని
 नेनु उटिनि (स्त्री-पुं)

हम थे(थीं) మేము ఉంటిమి
 मेमु उटिमि (स्त्री-पुं)

तुम थे(थीं) మీరు ఉంటిరి
मीरु उंटिरि (स्त्री-पुं)

आप थे (थीं) । తమరు ఉంటిరి
तमरु उंटिरि (स्त्री-पुं)

वह था । వాడు ఉండెను
वाडु उंड'नु

वे थे (थीं) । వారు ఉండిరి
वारु उडिरि

वह थी । ఆమె ఉండెను
आम' उडेनु

सूचना :— त'लुगु में तू का प्रयोग नहीं होता है । आप का भी कम प्रयोग होता है । मीरु का ज्यादा प्रयोग होता है ।

13

ఇది కన్ను
ఇది కన్ను
यह आंख है ।

మనము కళ్ళతో చూచుచున్నాము
मनमु कळ्ळ तो घूचु चुन्नामु
हम आंखों से देखते हैं ।

ఇది చెవి
ఇది చ'వి
యह कान है ।

మనము తెవితో వినుచున్నాము
మనము చ'వి తో వినఁ తున్నాము
हम कान से सुनते हैं ।

ఇది ముక్కు
ఇది ముక్కు
यह नाक है

మనము ముక్కుతో వాసన చూచుచున్నాము
మనము ముక్కు తో వాసన చూచుచున్నాము
हम नाक से सूंघते हैं ।

ఇది నాలుక
ఇది నాలుక
यह जीभ है ।

నాలుక మాట్లాడుట కొరకు
నాలుక మాట్లాడుట కొరకు
जीभ बोलने के लिए है ।

అది ముఖము
అది ముఖము
वह मुख है ।

ఇది తల

ఇది తల

यह सिर है ।

తలమీద వెంట్రుకలు ఉన్నవి

తల మీద వేర్వేరు కలు ఉన్నవి

सिर पर बाल हैं ।

వెంట్రుకలు నల్లగా ఉండును

వేర్వేరు కలు నల్లగా ఉండును

बाल काले होते हैं ।

వెంట్రుకలు తెల్లగా ఉండును

వేర్వేరు కలు తెల్లగా ఉండును

बाल सफ़ेद भी होते हैं ।

ఇది పన్ను

इदि पन्नु

यह दांत है ।

ఇవి పళ్ళు

इवि पळ्ळु

ये दांत हैं ।

ఇది చేయి

इदि चेयि

यह हाथ है ।

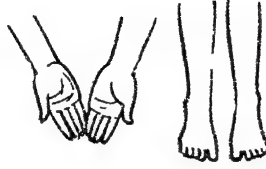
ఇది కాలు
ఇది కాలి
यह पैर है ।

మనము చేతితో పని చేయుచున్నాము
मनमु चेति तो पनि चेतुनुनामु
हम हाथ से काम करते हैं ।

మనము కాలితో నడచుచున్నాము
मनमु कालि तो नडक्नु चुन्नामु
हम पैर से चलते हैं ।

మనకు రెండు చేతులు, రెండు కాళ్ళు ఉన్నవి
मनकु र'डु चेतुलु र'डु काळळु उन्नवि
हमारे दो हाथ दो पैर हैं ।

చేతికి ఐదు వ్రేళ్ళు ఉండును
चेतिकि ऐदु व्रेळळु उडुनु
हाथ में पांच उंगलियां होती हैं ।

కాలికిగూడా ఐదు వ్రేళ్ళు ఉండును
कालिकि कूडा ऐदु व्रेळळु उडुनु
पैर में भी पांच उंगलियां होती हैं ।

2

एक वचन

కన్ను

ముక్కు

కాలిక

बहु वचन

కన్నులు (కళ్ళు)

ముక్కులు

కాలికలు

1. तेलुगु में साधारणतया लु लगाने से बहु वचन होता है ।
2. 'केलिए' के वास्ते कोरकु का प्रयोग होता है ।
3. से का बलन, कंटे, चेत, तो अर्थ होता है ।
4. को का अर्थ 'तु' होता है । 'कु' भी होता है ।

వాడు పామును చంపుచున్నాడు

వాडु पामुनु च् पु चुन्नाडु

वह साप को मारता है ।

పిల్లి ఎలుకను చంపుచున్నది

पिल्लि एलुकनु च् पु चुन्नदि

बिल्ली चूहेको मारती है

వాడు ఆవుకు మేత వేయుచున్నాడు

वाडु आवुकु मेत वेयु चुन्नाडु

वह गाय को चारा देता है ।

14

అది గ్లాసు

अदि ग्लासु

वह गिलास है ।

గ్లాసులో ఏమి ఉన్నది?

ग्लासु लं। एमि उन्नदि

गिलास में क्या है ?

గ్లాసులో చల్లని నీరు ఉన్నది
 గ్లాసు లో చల్లని నీరు ఉన్నది
 గ్లాసు లో చల్లని నీరు ఉన్నది
 గ్లాసు లో చల్లని నీరు ఉన్నది

నీరు వేడిగా లేదు
 నీరు వేడిగా లేదు
 నీరు వేడిగా లేదు
 నీరు వేడిగా లేదు

మేము చల్లని నీరు త్రాగుదుము
 మేము చల్లని నీరు త్రాగుదుము
 మేము చల్లని నీరు త్రాగుదుము
 మేము చల్లని నీరు త్రాగుదుము

చల్లని నీటితో స్నానము చేయుట మంచిది
 చల్లని నీటితో స్నానము చేయుట మంచిది
 చల్లని నీటితో స్నానము చేయుట మంచిది
 చల్లని నీటితో స్నానము చేయుట మంచిది

త్రాగుట	త్రాగుట	పోనా
చదువుట	చదువుట	పढ़ना
స్నానము చేయుట	स्नानम्	నహనా
నిద్రించుట	निद्रिचुट	సోనా
త్రాచుట	త్రాచుట	लिखना
పరుగెత్తుట	परुग'त्तुट	दौड़ना

నీవు వెళ్ళుము

నీవు వ'డెడుము

తూ జా

15

సూచనా :-అకసర తుమ కే బదలే నీవు తథా ఆప కే బదలే మే మీరు కా ప్రయోగ
హోతా హే ।

మీరు వెళ్ళవద్దు

మీరు వ డెడ వద్దు

తుమ మత జాओ

మీరు నరుగ త్రవద్దు

మీరు పరుగ'త్త వద్దు

తుమ మత దొడొ ।

మీరు టీ త్రాగండి

మీరు టీ త్రాగడె

తుమ బాయ పిओ ।

మీరు నేలమీద కూర్చోవద్దు

మీరు నేల మీద కూర్చొన వద్దు

తుమ భూమి న పర మత బేఠొ ।

మీరు తెలుగులో వ్రాయండి

मीरु त'लुगु लो ब्रायंडि

तुम तेलगु में लिखो ।

మీరు కుర్చీమీద కూర్చోండి

मीरु कुर्ची मीद कूचोडि

तुम कुर्सी पर बैठो ।

ध्यान दीजिए :—

వండ్ల వెళ్ళు జా ।

वंदलभवद्दु వెళ్ళవద్దు मत जा ।

కూర్చోనుము కూర్చొనుము బేఠో ।

कूचोनवद्दु కూర్చొన వద్దు मत बैठो ।

తినుము తినుము ఖా ।

तिनवद्दु తినవద్దు मत खा ।

చేయడి చేయండి కరో ।

चेयवद्दु చేయవద్దు मत करो ।

16

తమరు ఇక్కడికి రండి

तमरु इक्कडिक्कि रंडि

आप इधर आइए ।

తమరు ఉత్తరం వ్రాయండి

तमरु उत्तरं ब्रायंडि

आप पत्र लिखिए ।

తమరు నాకు తెలుగు నేర్పండి

తమరు నాకు త'లుగు నేర్పిడి

आप मुझे तेलगु सिखाइए ।

తమరు ఆ పుస్తకమును చదువ వద్దు

तमरु आ पुस्तकमुनु चदववद्दु

आप वह पुस्तक मत पढ़िए ।

తమరు పాలు తాగండి

तमरु पालु तागंडि

आप दूध पीजिए ।

తమరు ఒక పాట పాడండి

तमरु ओक पाट पाडंडि

आप एक गीत गाइए ।

తమరు నాకోరకై గడియారమును కొనండి

तमरु ना कोरकै गडियारमुनु कोनंडि

आप मेरे लिए घड़ी खरीबिए ।

ध्यान बीजिए :—

రండి

आइए

రావద్దు

मत आइए

రండి

రావద్దు

తినండి

खाइए

తినవద్దు

मत खाइए

తినండి

తినవద్దు

వెళ్ళండి

जाइए

వెళ్ళవద్దు

मत जाइए

వెళ్ళండి

వెళ్ళవద్దు

प्रश्न-2

1. चित्र देखकर जवाब दीजिए :—

పుస్తకములు ఎక్కడ ఉన్నవి?

पुस्तकमुलु एक्कड उन्नवि

पुस्तकें किधर हैं ?

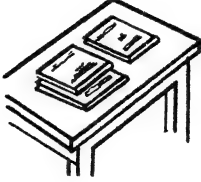
(अ)

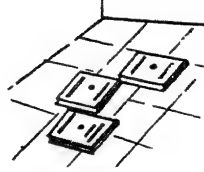
(आ)

(इ)

(ई)

(उ)

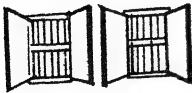

మీరు బొమ్మలో ఏమి చూచుచున్నారు?

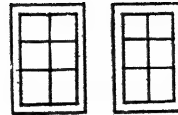
मीरु बौम्म लो एमि चूचु चुन्नार

तुम चित्र में क्या देखते हो ?

(अ)

(आ)

(५)

(५)

(३)

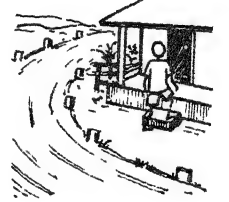
2. जवाब दीजिए :—

ఒక చేతికి ఎన్ని వేళ్ళు ఉండును?
 और क चेतिकि ऐन्नि वेळ्ळु उंडुनु
 एक हाथ में कितनी उंगलियां होती हैं ?

వేలు ఎక్కడ ఉన్నది?
 वे लु एक्कड उन्नदि
 उंगली किधर है ?

అది ఏమిటి?
 అది ఎమిటి
 वह क्या है ?

ఇల్లు ఎక్కడ ఉన్నది?
 ఇల్లు ఎక్కడ ఉన్నది
 घर कहाँ है ?

ఇంటి తోపలికి ఎవడు పోవుచున్నాడు?
 इति गोपलिकि एवडु पोवुनुनाडु
 घर के भीतर कौन जा रहा है ?

అది ఎవరి ఇల్లు?
అది ఎవరి ఇల్లు
వह किसका घर है ?

అది ఏమిటి?
इदि एमिटि
यह क्या है ?

గ్లాసులో ఏమి ఉన్నది?
ग्लासु लो एमि उन्नदि
ग्लास में क्या है ?

నీరు ఎక్కడ ఉన్నది?
नीरु एक्कड उन्नदि
पानी किधर है ?

మీరు ఏమి త్రాగుచున్నారు?
मीरु एमि त्रागु चुन्नारु
तुम क्या पीते हो ?

3. वाक्यों को पूरा कीजिए ।

మనము కళ్ళతో.....
मनमु कळळतो.....
हम आंखों से

మనము నాలుకతో.....
मनमु नालुकतो.....
हम जीभ से

మనము కాళ్ళతో.....
मनमु काळळतो.....
हम पैरों से

మనము చెవితో.....
मनमु च'वि तो.....
हम कान से

చల్లని నీరుతో స్నానము చేయుట.....	తమరు సాయంత్రం.....
చల్లని నీటిని తో స్నానము చేయుట.....	తమరు సాయంత్రం.....
తడి పానీని తో నీరు.....	ఆప శామిని తో.....

4. నీచే దీ గడీ క్రియాओं की सहायता से वाक्यों को पूरा कीजिए ।

వచ్చుచున్నాను	తాగుచున్నారు?	పాడండి
వచ్చు చున్నాను	తాగు చున్నాను	పాడండి
आता हूँ ।	पीते हैं ।	गाइए
కూర్చున్నాను	వాయుము	మాట్లాడుము
కూర్చున్నాను	వాయుము	మాట్లాడుము
बैठिए	लिखो	बोलो
మాట్లాడుచున్నారు	పరుగెత్తుచున్నది	వెళ్ళుచున్నారు
माटलाडु चुनार	परग'तुचुनदि	व'ळ्ळु चुनार
बोलते हैं ।	दौड़ती है ।	जाते हैं ।

1. మీరు తెలుగులో...
 మీరు తెలుగులో...
 तुम తెలుగు में
2. వారు చల్లని నీరు....
 వారు చల్లని నీరు....
 वे ठंडा पानी.....
3. మేము తెలుగు.....
 మేము తెలుగు.....
 हम తెలుగు.....
4. తమరు ఒక పాట.....
 తమరు ఆ'క పాట.....
 आप एक गीत.....
5. నేను ఇంటినుండి.....
 నేను ఇంటినుండి.....
 मैं घर से
6. తమరు ఎక్కడ.....
 తమరు ఎక్కడ.....
 आप किधर.....

7. మీరు హిందీలో 8 వాడు కుర్చీమీద
 మీరు హిందీ లో వాడు కుర్చీ మీద
 తుమ హిందీ में वह कुर्सी पर
 9. తమరు కుర్చీమీద
 తమరు కుర్చీ మీద
 आप कुर्सी पर

उत्तर-2

1. (అ) పుస్తకములు బీరువాలో ఉన్నవి
 पुस्तकमुलु बीरुवा लो उन्नवि
 पुस्तकें अलमारी में हैं ।
- (ఆ) పుస్తకములు చేతిలో ఉన్నవి
 पुस्तकमुलु चेति लो उन्नवि
 पुस्तकें हाथ में हैं ।
- (ఇ) పుస్తకములు మేజా బల్లమీద ఉన్నవి
 पुस्तकमुलु मेजाबल्ल मीद उन्नवि
 पुस्तकें मेज पर हैं ।
- (ఉ) పుస్తకములు నేలమీద ఉన్నవి
 पुस्तकमुलु नेल मीद उन्नवि
 पुस्तकें जमीन पर हैं ।
2. (అ) కిటికీలు తెరువబడి ఉన్నవి
 किटिकीलु त'रवबडि उन्नवि
 खिड़कियां खुली हैं ।

- (७) కటికిలు మూయబడి ఉన్నవి (८) ఇది పోరు
 కిటికీల మూయబడి ఉన్నవి ఇది నోరు
 కిటికీలు బంధం ఇది ముందర

- (९) ఇది పక్క (१०) చేతికి వేళ్లు ఉండును
 ఇది పక్క చేతికి వేళ్లు ఉండును
 ఇది బంధం ఇది ముందర

3. ఒక చేతికి బదు వేళ్లు ఉండును
 ఆ'క చేతికి బదు వేళ్లు ఉండును
 ఒక చేతికి బదు వేళ్లు ఉండును

ఇది ఇల్లు
 ఇది ఇల్లు
 ఇది ఇల్లు

ఇల్లు పోరు మూల ఉన్నది
 ఇల్లు పోరు మూల ఉన్నది
 ఇల్లు పోరు మూల ఉన్నది

ఇంటిలోని ఒక పిల్లవాడు పోవుచున్నాడు
 ఇంటిలోని ఒక పిల్లవాడు పోవుచున్నాడు
 ఇంటిలోని ఒక పిల్లవాడు పోవుచున్నాడు

అది అతని ఇల్లు
 అది అతని ఇల్లు
 అది అతని ఇల్లు

ఇది గ్లాసు
ఇది గ్లాసు
యह गिलास है

గ్లాసులో చల్లని నీరు ఉన్నది
గ్లాసులో చల్లని నీరు ఉన్నది
गिलासुलो चल्लनि नीरु उन्नदि
गिलास में ठंडा पानी है

చల్లని నీరు గ్లాసులో ఉన్నది
చల్లని నీరు గ్లాసులో ఉన్నది
చల్లని నీరు గ్లాసులో ఉన్నది
ठंडा पानी गिलास में है ।

నేను చల్లని నీరు త్రాగుచున్నాను
నేను చల్లని నీరు త్రాగుచున్నాను
नेनु चल्लनि नीरु त्रागु चुन्नानु
में ठंडा पानी पीता हूं ।

మనము కళ్ళతో చూచుచున్నాము
మనము కళ్ళతో చూచుచున్నాము
मनमु कळ्ळ तो बूचु चुन्नामु
हम आँखों से देखते हैं ।

మనము కాళ్ళతో నడుచుచున్నాము
మనము కాళ్ళతో నడుచుచున్నాము
मनमु काळ्ळतो नडचु चुन्नामु
हम पैरों से चलते हैं ।

మనము చెవితో వినుచున్నాము
మనము చెవితో వినుచున్నాము
मनमु च'वितो विनुचुन्नामु
हम कान से सुनते हैं ।

వేడి నీరు త్రాగుట మంచిది
వేడి నీరు త్రాగుట మంచిది
वेडि नीरु त्रागुट मंचिदि
गरम पानी पीना अच्छा है ।

చల్లని నీటిలో స్నానము చేయుట మంచిది
 చుల్లని నీటి తో స్నానము చేయుట మంచిది
 ఠండే పానీ సే నహానా అచ్ఛా హే ।

మీరు దేశ సేవ చేయండి
 మీరు దేశసేవ చేయండి
 తుమ దేశ కి సేవా కరో ।

తమరు అక్కడకు పోవద్దు
 తమరు అక్కడకు పోవద్దు
 ఆప వహీ మత జాడై ।

మీరు తెలుగులో వ్రాయండి
 మీరు తెలుగు లో వ్రాయండి
 తుమ తెలుగు మే లిఖో ।

మేము తెలుగు మాట్లాడుచున్నాము
 మేము తెలుగు మాట్లాడు చున్నాము
 హమ తెలుగు బొలతే హే ।

తమరు ఒక పాట పాడండి
 తమరు ఒక పాట పాడండి
 ఆప ఒక గీత గాడై ।

మీరు హిందీలో మాట్లాడండి
 మీరు హిందీ లో మాట్లాడండి
 తుమ హిందీ మే బొలొ ।

నేను ఇంటినుండి వచ్చుచున్నాను
 నేను ఇంటి నుండి వచ్చు చున్నాను
 మే ఘర సే ఆతా హే ।

వాడు కుర్చీమీద కూర్చోనుచున్నాడు
వాడు కుర్చీ మీద కుచోన్చున్నాడు
वह कुर्सी पर बैठता है ।

తమరు కుర్చీమీద కూర్చోవండి
तमर कुर्ची మీद कूचोंनंडि
आप कुर्सी पर बैठिए ।

17

నీవు ఎవరు?
नीवु ऐवरु
तू कौन है ?

నేను విద్యార్థిని
నేను విద్యార్థిని
मै विद्यार्थी हूँ ।

నేను మనుష్యుడను
నేను మనుష్యుడను
मैं मनुष्य हूँ ।

ఇక్కడ ఇద్దరు మనుష్యులు ఉన్నారు
इककड इदर मनुष्युलु उन्नारु
यहाँ दो आदमी हैं ।

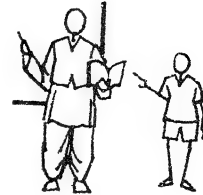

చారిలో ఒకడు పొడవైనవాడు
వారి నో ఆ'కట్ట పొడవైనవాడు
उनमें एक लम्बा है ।

రెండవవాడు పొట్టివాడు
రెండవ వాడు పొట్టివాడు
दूसरा नाटा है ।

చారి చేతులలో వార్తా పత్రికలు ఉన్నవి
వారి చేతులలో వార్తా పత్రికలు ఉన్నవి
उनके हाथों में समाचार-पत्र है ।

వారు మా ఉపాధ్యాయులు
వారు మా ఉపాధ్యాయులు
वे हमारे अध्यापक हैं ।

వారు పాఠశాలనుండి ఇంటికి పోవుచున్నారు
వారు పాఠశాలనుండి ఇంటికి పోవుచున్నారు
वे पाठशाला से घर जा रहे हैं ।

మీరు ఎక్కడికి వెళ్ళుచున్నారు?
మీరు ఎక్కడికి వెళ్ళుచున్నారు?
तुम कहाँ जा रहे हो ?

నేను స్టేషనుకు పోవుచున్నాను
నేను స్టేషనుకు పోవుచున్నాను
मैं स्टेशन जा रहा हूँ ।

వారు పాఠశాలనుండి ఇంటికి పోవుచున్నారు
 బాగు పాఠశాలనుండి ఇంటికి పోవుచున్నారు
 వే పాఠశాలా సే ఘర జా రుహే హే । ,

నా తండ్రి బొంబాయిలో వ్యాపారము చేయుచున్నారు
 నా తండ్రి బా'బాయి లో వ్యాపారము చేయు చున్నారు
 మేరే పితా జీ బంబई మే వ్యాపార కర రుహే హే ।

ఈ రోజు వారు వెళ్ళుచున్నారు
 ఇరోజు బాగు వ'డలుచున్నారు
 బాజు వే జా రుహే హే ।

బండికి సమయమైనది తేవు కలుసుకొందాము
 బండికి సమయమైనది రేపు కలుసు కదాము
 गाड़ी का समय हो गया । कल मिलेगे ।

రెండు
 ర'డు
 రో

మూడు
 మూడు
 తొన

చాబగు
 నాలుగు
 చార

ఐదు
 ఐదు
 పాంచ

బద్ధరూ
ఇద్రు
దొనో

మనుష్య వాచక

రెండూ
ర'డ్రు
దొనో

పశు వాచక యా

అప్రాణి వాచక

ముగ్గురూ
మగ్గురు
తొనో

మనుష్య వాచక

మూడూ
మూడ్రు
తొనో

పశువాచక యా

అప్రాణి వాచక

నలుగురూ
నలుగురు
చారో

ప్రాణి వాచక

నాలుగూ
నాలుగు
చారో

పశు వాచక యా

అప్రాణి వాచక

ఐదుగురూ
ఐదుగురు
పాంచో

ప్రాణి వాచక

ఐడూ
ఐడ్రు
పాంచో

పశు వాచక యా

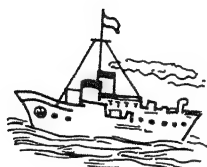
అప్రాణి వాచక

అది ఎగురుచున్నది
అది ఐగ్గురుచున్నది
వహ్ ఉడ రహా హే ।

అది ఎగురుచున్నది
అది ఐగ్గురు చున్నది
వె ఉడ రహే హే ।

18

నాన్నగారూ! అది ఏమిటి?
నాన్నగారు ! అది ఏమిటి ?
పితా జీ ! వహ్ క్యా హే ?

అది ఓడ
అది ఆడ
వహ్ జహాజ్ హే ।

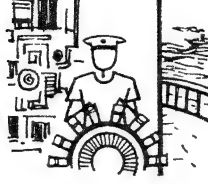
ఓడ సముద్రములో నడుచుచున్నది
ఆడ సముద్రము లో నడచు చున్నది
జహాజ్ సముద్ర పర చలతా హే ।

ఈ ఓడ పెద్దది
ఈ ఆడ ప'దది
యహ్ జహాజ్ బడా హే ।

ఓడ చిన్నదిగాగూడా ఉండును
 ఆడ చిన్నదిగా కూడా ఉండును
 జहाజ్ చోటా బో హోతా హై ।

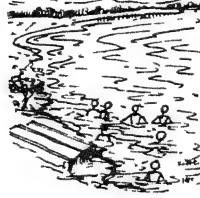
ఓడపైన బండా ఎగురుచున్నది
 ఆడ పైన జొడా ఎంగురు చున్నది
 జహాజ్ పర బండా ఫహర్ రహా హై ।

వీడు ఓడ నడుపువాడు
 వీడు ఆడ నడుపువాడు
 యహ్ జహాజ్ చలानేవాలా హై ।

19

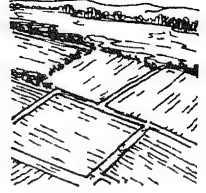
ఇది కావేరీ నది
 ఇది కావేరీ నది
 యహ్ కావేరీ నది హై ।

కావేరీ పవిత్రమైనది
 కావేరీ పవిత్రమైనది
 కావేరీ పవిత్ర హై ।

జనులు కావేరీలో స్నానము చేయుచున్నారు
 జనులు కావేరీ లో స్నానము చేయుచున్నారు
 లోగ కావేరీ మేన్ స్నాన కర రహే హై

కావేరి నీరు పొలములకు లభించుచున్నది
 కావేరి నీరు పా'లమలకు లభిచుచున్నది
 కావేరి కా పానీ ఖేతో కో మిలతా హే ।

దానివలన పొలములు సారవంతము లగుచున్నవి
 దాని వలన పొలములు సారవంతము లగుచున్నవి
 उससे खेत उपजाऊ होते हैं ।

కావేరి కుడగు పర్వతమునుండి బయలుదేరుచున్నది
 కావేరి కుడగు పర్వతమునుండి బయలుదేరుచున్నది
 కావేరి కుడగు పర్వతమునుండి బయలుదేరుచున్నది

కావేరి నదీ తీరమున బాగా ధాన్యము పండుచున్నది
 కావేరి నదీ తీరమున బాగా ధాన్యము పండుచున్నది
 కావేరి के तट पर खूब चावल पैदा होता है ।

మన దేశమునందు యమున, కృష్ణ, గోదావరి, గంగ మొదలగు నదులు
 ప్రవహించుచున్నవి

మన దేశమునందు యమున, కృష్ణ, గోదావరి, గంగ మొదలగు నదులు
 మన దేశమునందు యమున, కృష్ణ, గోదావరి, గంగ మొదలగు నదులు
 हमारे देश में यमुना, कृष्णा, गोदावरी, गंगा आदि नदियाँ बहती हैं ।

20

ఇది మొక్క
 ఇది మొక్క
 यह पौधा है ।

ఇది పువ్వు
 ఇది పువ్వు
 यह फूल है ।

మొక్కకు పువ్వులు ఉండును
మా'కకు పువ్వులు ఉండును
పొదే में फूल होते हैं ।

ఇది తీగ
इति तीग
यह लता है ।

తీగకుగూడా పువ్వులు ఉండును
తీగకు కూడా పువ్వులు ఉండును
लता में भी फूल होते हैं ।

పువ్వులు అందమగా ఉండును
పువ్వులు అందముగా ఉండును
फूल सुन्दर होते हैं ।

గులాబీ అందమైన పువ్వు
गुलाबी अंदमैन पुव्वु
गुलाब सुन्दर फूल है ।

తామర పువ్వుగూడా అందమైనది
तामर पुव्वु कूडा अंदमैनदि
कमल भी सुन्दर है ।

పువ్వులలో పరిమళము ఉండును
పువ్వులు లో परिमळमु ఉండును
फूलों में सुगंध होती है ।

బాటివలన తేనె లభించుచున్నది
बाटि वलन तेन' लभिचु चुन्नदि
उनसे शहद निकलता है ।

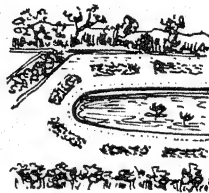
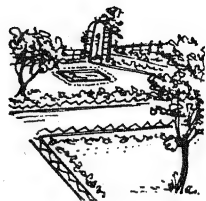
తేనె తియ్యగా ఉండును
 తేనె' తియ్యగా ఉండును
 शहद मीठा होता है ।

ఇది నా తోట
 इदि ना तोट
 यह मेरा बगीचा है ।

తోట మధ్యలో ఒక చెరువు ఉన్నది
 तोट मध्यलो आ'क च'रुवु उन्नदि
 बगीचे के बीच में एक तालाब है ।

చెరువు నీరు కుళ్రముగా ఉన్నది
 च'रुवु नीरु कुल्रमुगा उन्नदि
 तालाब का पानी साफ़ है ।

మొక్కలకు నీరు అవసరము
 मा'कलकु नीरु अवसरमु
 पौधों को पानी जरूरी है ।

ఇది ఆవు
 इदि आवु
 यह गाय है ।

అవు దగ్గర దూడ ఉన్నది
 आवु दग्गर आ'क दूड उन्नदि
 गाय के पास एक बछड़ा है ।

అవు పాలు ఇచ్చును
 आवु पालु इच्छुनु
 गाय दूध देती है ।

పాల రంగు తెలుపు
 पाल रंगु त'लुपु
 दूध का रंग सफ़ेद है ।

అవు పాలు తేలికగా ఉండును
 आवु पालु तेलिकगा उंङ्गनु
 गाय का दूध हलका होता है ।

అందువలన అది తొందరగా జీర్ణము కాగలవు
 अंदु वलन अदि तोंदरगा जीर्णमु कागलदु
 इसलिए बह जल्दी पच जाता है ।

పాలనుండి పెరుగు, పెన్న, నెయ్యి, మజ్జీగ మొదలైనవి తయారగును
 पालनु'डि प'रुगु, व'न्न, न'य्यि, मज्जिग, मोदलैनवि तयारगुनु
 दूध से दही, मखन, घी, मट्ठा आदि बनते हैं ।

అవు పాలు ఆరోగ్యమునకు చాలా మంచి

आवु पालु आरोग्यमुनकु चाला मंचिदि
 गाय का दूध स्वास्थ्य के लिए बहुत अच्छा है ।

మీరు రోజూ అవు పాలు త్రాగండి, ఆరోగ్యముగా ఉండిండి

मीरु रोजू आवु पालु त्रागंडि, आरोग्यमुगा उंडंडि
 तुम रोज गाय का दूध पिओ, स्वस्थ रहो ।

ఇది గేద
ఇది గేద'
యహ్ బేస హే ।

గేదగూడా పాలు ఇచ్చుచున్నది
గేద' కూడా పాలు ఇచ్చుచున్నది
బేస బి ద్దధ దేతి హే ।

గేద పాలు మందము
గేద' పాలు మందము
బేస కా ద్దధ భారి హోతా హే ।

22

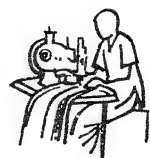
అతడు కుమ్మరి
అతడు కుమ్మరి
వహ్ కుమ్మర హే ।

కుమ్మరి కుండలు చేయును
కుమ్మరి కుండలు చేయును
కుమ్మర ఘడే బనాతా హే ।

అతడు మట్టితో కుండలు చేయుచున్నాడు
అతడు మట్టితో కుండలు చేయుచున్నాడు
వహ్ మిట్టి సే ఘడే బనాతా హే ।

అతడు దర్జీ
అతడు దర్జీ
యహ్ దర్జీ హే ।

దర్జీ గుడ్డలు కుట్టుచున్నాడు
దర్జీ గుడ్డలు కుట్టుచున్నాడు
దర్జీ కపడే సీతా హే ।

అలదు చొక్కా కుట్టుచున్నాడు
 అతడు చా'కా కుట్ట చున్నాడు
 वह कुर्ता सी रहा है !

తాపీవాడు
 తాపీవాడు
 రాజ

తాపీవాడు ఇల్లు కట్టుచున్నాడు
 తాపీవాడు ఇల్లు కట్ట చున్నాడు
 రాజ ఘర బనాతా హే !

ఇల్లు కట్టుటకు మట్టి, ఇసుక, సున్నము, పిమ్మెంట్లు, కలప కావలెను
 ఇల్లు కట్టటకు మట్టి, ఇసుక, సున్నము, పిమ్మెంట్లు, కలప కావలెను
 ఘర బనానె కె లియె మిట్టి, రేత, చూనా, సీమెంట్, లకడీ చాహియె !

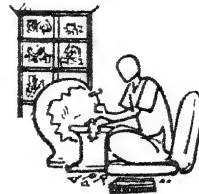
వడ్రంగి
 వడ్రంగి
 బడ్రంగి

వడ్రంగి కర్ర వస్తువులు తయారు చేయుచున్నాడు
 వడ్రంగి కర్ర వస్తువులు తయారు చేయుచున్నాడు
 బడ్రంగి లకడీ కి చీజే బనాతా హే !

వడ్రంగి కర్ర బొమ్మలుగూడా తయారు చేయుచున్నాడు
 వడ్రంగి కర్ర బొమ్మలు కూడా తయారు చేయుచున్నాడు
 బడ్రంగి కథపుతలియాం బి బనాతా హే !

కంసాలి
 కంసాలి
 సునార

కంసాలి బంగారు ఆభరణములు చేయుచున్నాడు
కంసాలి బంగారు ఆభరణములు చేయుచున్నాడు
सुनार सोने के आभूषण बनाता है ।

కమ్మరి
కమ్మరి
लुहार

కమ్మరి ఇవ ప వస్తువులు చేయును
కమ్మరి ఇవ ప వస్తువులు చేయును
लुहार लोहे की चीज़ बनाता है ।

కపలావాడు
కాపలావాడు
पहरेदार

కాపలావాడు ఇల్లు కాపలా కాయుచున్నాడు
కాపలావాడు ఇల్లు కాపలా కాయుచున్నాడు
पहरेदार घर की रखवाली करता है ।

23

అందు విద్యార్థి
అతడు విద్యార్థి
वह विद्यार्थी है ।

అతని పేరు శేఖర్
అతని పేరు శేఖర్
उसका नाम शेखर है ।

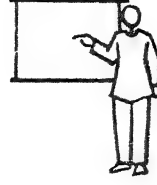
శేఖర్ పాఠశాలలో చదువుచున్నాడు
శేఖర్ పాఠశాల లో చదువుచున్నాడు
शेखर पाठशाला में पढ़ता है ।

ఏరు ఉపాధ్యాయులు

వీరు ఉపాధ్యాయులు

యే అధ్యాపకం న్నీ ।

ఉపాధ్యాయులు శేఖరుకు గణితము నేర్పుచున్నారు

ఉపాధ్యాయులు శేఖరుకు గణితము నేర్పు చున్నారు

అధ్యాపక శేఖరుకు గణిత సిద్ధాంతం న్నీ ।

శేఖరు రోజూ పాఠశాలకు వచ్చి లో వెళ్ళుచున్నాడు

శేఖరు రోజూ పాఠశాలకు వచ్చి లో వెళ్ళు చున్నాడు

శేఖరు రోజూ పాఠశాలకు వచ్చి లో వెళ్ళు చున్నాడు

అతనితో న్నాడు అతని చిన్న నమ్మదుగూడా వెళ్ళుచున్నాడు

అతనితో న్నాడు అతని చిన్న నమ్మదుగూడా వెళ్ళు చున్నాడు

అతనితో న్నాడు అతని చిన్న నమ్మదుగూడా వెళ్ళు చున్నాడు

ఉమ శేఖరు పోదరి

ఉమ శేఖరు పోదరి

ఉమ శేఖరు పోదరి

ఉమ శేఖరు పోదరి

ఉమ శేఖరు పోదరి

ఉమ శేఖరు పోదరి

శేఖరు ఉమకు చెప్పి చిన్న నాడు

శేఖరు ఉమకు చెప్పి చిన్న నాడు

శేఖరు ఉమకు చెప్పి చిన్న నాడు

శ్రీఖర్ వయస్సు పదిహేను సంవత్సరాలు
 శిఖర వయస్సు పదిహేను సంవత్సరాలు
 శిఖర కి ఉమ పంద్రహ్ సాల కి హై ।

ఉమ వయస్సు ఇరవై సంవత్సరాలు
 ఉమ వయస్సు ఇరవై సంవత్సరాలు
 ఉమా కి ఉమ బీస సాల కి హై ।

ముగ్గురు బడి బంధువుల పాఠశాలకు పోవుచున్నాను
 ముగ్గురు బడి బంధువుల పాఠశాలకు పోవుచున్నాను
 తీనో ఒక హి గాడి మే పాఠశాలా జాతె హై ।

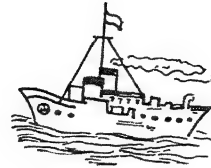
ప్రశ్న-3

1. చిత్రం చూసి జవాబు ఇవ్వండి :-

ఇది ఏమిటి?

ఇది ఎమిటి

యిది ఏమిటి ?

అడవిలో ఏమి జరుగుచున్నది?

అడవిలో ఏమి జరుగుచున్నది

అడవిలో ఏమి జరుగుచున్నది ?

ఇది ఏమిటి?

ఇది ఎమిటి

యిది ఏమిటి ?

మొక్కలకు ఏమి జరుగుచున్నది?

మొక్కలకు ఏమి జరుగుచున్నది

మొక్కలకు ఏమి జరుగుచున్నది ?

పువ్వులవలన ఏమి జరుగుచున్నది?

పువ్వులవలన ఏమి జరుగుచున్నది

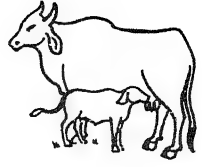
పువ్వులవలన ఏమి జరుగుచున్నది ?

తేనె ఎట్లు ఉండును?

తేనె ఎట్లు ఉండును

తేనె ఎట్లు ఉండును ?

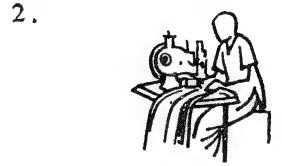
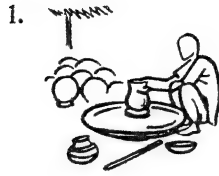
అవు ఏమి వచ్చుచున్నది?
 ఆవు ఎమి ఇచ్చుచున్నది
 గాయ క్కా దేతో హే ?

పాలరంగు ఏమిటి?
 పాలరగు ఎమిటి
 ద్దధ కా రంగ క్కా హే ?

అవు దగ్గర ఏమి ఉన్నది?
 ఆవు దగ్గర ఎమి ఉన్నది
 గాయ కే పాస క్కా హే ?

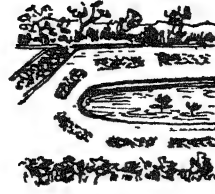
2. చిత్రో క్కో దెలకర వాక్య బనాడె .

7.

8.

9.

10.

3. वाक्यों को पूरा कीजिए ।

ఉపాధ్యాయుడు విద్యార్థులకు గణితము ..

उपाध्यायुडु विद्यार्थुलकु गणितमु.....

అధ్యాపక విద్యార్థియో కు గణిత

శేఖర్ ఉమతోగూడా ..

शेखर उमतो कूडा.....

शेखर उमा के साथ

తాపీవాళ్ళు ఇళ్ళు...

तापीवाळु इल्लु.....

राज घर

గేదెగూడా పాలు ..

गेद' कूडा पालु

भैंस भी दूध.....

నీవు రోజూ ఆపు పోయి
 నీవు రోజూ ఆవు పాలు.....
 నువ్వు రోజూ గాయ కా దూఘ.....

ఇల్లు కట్టుటకు మట్టి, ఇసుక. సున్నము...
 ఇల్లు కట్టటకు మట్టి ఇసుక సున్నము.....
 ఘర బనానె మిట్టి, రేత, చూనా.....

కావేరి పవిత్రమైన....
 కావేరి పవిత్రమైన
 కావేరి పవిత్ర

కావేరిని గురించి అరు వాక్యములు చెప్పండి
 కావేరిని గురించి అందు వాక్యములు చ'ప్పండి
 కావేరి కే బారే మే పాంచ దాఖ్య బొలియ !

उत्तर-3

1.

ఇది ఒక ఓడ
 ఇది ఆ'క ఆడ
 యిది ఒక జహాజ్ హే ।

ఒడపైన అందాంగురు చున్నది
 ఆడపైన జండా ఆంగురు చున్నది
 జహాజ్ పర జండా ఫహర్ రహా హే ।

ఇది మొక్కలు
 ఇవి మా'కకలు
 యే పొదే హే ।

మొక్కలకు పూలు ఉండును
 మా'కలకు పూలు ఉండును
 పొదో మే ఫూల హోతే హే ।

పూలనుండి తేనె లభించుచున్నది
 పూలనుండి తేనె' లభించుచున్నది
 పూల సే శాహవ మిలతా హే ।

అపు పాలు ఇచ్చును
 ఆవు పాలు ఇచ్చును
 గాయ దూధ వేతీ హే ।

పాలరంగు తెలుపు
 పాలరంగు త'లుపు
 దూధ కా రంగ సకేద హే ।

అపు దగ్గర దూడ ఉన్నది
 ఆవు దగ్గర దూడ ఉన్నది
 గాయ కే పాస బుడదా హే ।

2.

కుమ్మరి కుండలు చేయుచున్నాడు
 కుమ్మరి కుండలు చేయుచున్నాడు
 కుమ్మరి కుండలు చేయుచున్నాడు
 కుమ్మరి కుండలు చేయుచున్నాడు ।

దర్జీ గుడ్డలు కుట్టును
 దర్జీ గుడ్డలు కుట్టును
 దర్జీ కుట్టును కుట్టును
 దర్జీ కుట్టును కుట్టును ।

కంపాలి నగలు చేయును
 కంపాలి నగలు చేయును
 కంపాలి నగలు చేయును
 కంపాలి నగలు చేయును ।

కమ్మరి ఇనప వస్తువులు చేయును
కమ్మరి ఇనప వస్తువులు చేయును
లూహర లోహే సే బీజే బనాతా హే ।

వడ్రంగి కర్ర వస్తువులు చేయును
వడ్రంగి కర్ర వస్తువులు చేయును
బడ్డే లకడీ కీ బీజే బనాతా హే ।

కాపలావాడు ఇల్లు కాపలా కాయును
కాపలావాడు ఇల్లు కాపలా కాయును
పహరేబార ఘర కీ రఖవాళీ కరతా హే ।

చెరువు నీరు శుభ్రముగా ఉండును
చెరువు నీరు శుభ్రముగా ఉండును
తాలాబ్ కా పానీ సాఫ్ రహతా హే ।

ఇది గులాబ్ పువ్వు
ఇది గులాబీ పువ్వు
యహ్ గులాబ్ కా ఫూల్ హే ।

ఇది తామర పువ్వు
ఇది తామర పువ్వు
యహ్ కమల్ కా ఫూల్ హే ।

3.
శేఖర్ ఉమకంటె చిన్నవాడు
శేఖర్ ఉమ కంట' చిన్నవాడు
శేఖర్ ఉమా సే ఛోటా హే ।

కాపీవాడు ఇల్లు కట్టచున్నాడు
కాపీవాడు ఇల్లు కట్టచున్నాడు
రాజ్ మకాన్ బనాతా హే ।

అనదు చొట్టి వాడు
అతడు పోర్టి వాడు
वह नाटा है ।

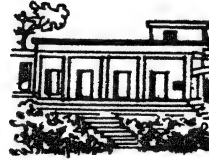
కావేరి పవిత్రమైన నది
कावेरि पवित्रमैन नदि
कावेरी पवित्र नदी है ।

అవు పాలు ఆరోగ్యమునకు మంచిది
आवुपालु आरोग्यमुनकु मंचिदि
गाय का दूध स्वास्थ्य के लिए अच्छा है ।

కావేరి కుడగు పర్వతమునుండి బయలుదేరెను
कावेरि कुडगु पर्वतमुनुंदि बयलु देर'नु
कावेरी कुडग पहाड़ से निकली है ।

24

గోపాలుడు నా స్నేహితుడు
गोपालुडु ना स्नेहितुडु
गोपाल मेरा दोस्त है ।

ఇది గోపాలుని ఇల్లు
इदि गोपालुनि इल्लु
यह गोपाल का घर है ।

గోపాలునియింటిలో పది గదులు ఉన్నవి
गोपालुनि इंटि लो पदि गदुलु उन्नवि
गोपाल के घर में दस कमरे हैं ।

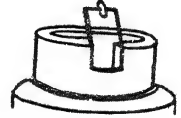
వాటిలో అరు గదులు పెద్దవి, వాలుగు గదులు చిన్నవి
 వాటి లో ఆరు గదులు ప'దవి, నాలుగు గదులు చిన్నవి
 उनमें छः कमरे बड़े और और चार कमरे छोटे हैं ।

ఇంటి దగ్గర అందమైన తోట ఉన్నది
 इंटि दगगर अंदमैन तौट उन्नदि
 घर के पास सुन्दर बगीचा है ।

తోటలో రకరకములైన పూలు మొక్కలు ఉన్నవి
 तौट लो रक रक मुलैन पूलु मा'क्कलु उन्नवि
 बगीचे में तरह तरह के फूल पोछे हैं ।

తోట సచ్చ పచ్చగా ఉన్నది
 तौट पच्छु पच्छुगा उन्नदि
 बगीचा हरा भरा है ।

తోటకు ఒక మూల బావి ఉన్నది
 तौटकु आ'क मूल बावि उन्नदि
 बगीचे के एक कोने में कुआ है ।

అది చాలా తోతుగా ఉన్నది
 अदि चाला लोतुगा उन्नदि
 वह बहुत गहरा है ।

దానిలో నీరు నిండి ఉన్నది
 दानि लो नीरु निडि उन्नदि
 उसमें पानी भरा है ।

మన దేశము చాలా పెద్దది

మన దేశము చాలా ప'డది

హమారా దేశ బहुత బड़ा है ।

భారత దేశమునకు ఉత్తరమునందు హిమాలయమున్నది

भारत देशमुनकु उत्तरमुनंदु हिमालयमुन्नदि

भारत देश के उत्तर में हिमालय है ।

తూర్పు, దక్షిణము, పశ్చిమము మూడు దిక్కులలో సముద్రమున్నది

तूर्पु, दक्षिणमु, पश्चिममु मूडु दिक्कल लो समुद्रमुन्नदि

पूरब, दक्षिण, पश्चिम तीनों दिशाओं में समुद्र है ।

భారత దేశమునందు చాలా భాషలు మాట్లాడబడుచున్నవి

भारत देशमुनंदु चाला भाषलु माट्लाडबडुचुन्नवि

भारत में कई भाषाएँ बोली जाती हैं ।

వేరు తెలుగులో మాట్లాడుచున్నాను

नेनु त'लुगु लो माट्लाडु चुन्नानु

में तेलुगु में बोलता हूँ ।

మన దేశమునందు హిందీ మాట్లాడువారి సంఖ్య అధికము

मन देशमुनंदु हिन्दी माट्लाडुवारि संख्य अधिकमु

हमारे देश में हिन्दी बोलने वालों की संख्या अधिक है ।

హిందీ మన రాష్ట్ర భాష

हिन्दी मन राष्ट्रभाष

हिन्दी हमारी राष्ट्रभाषा है ।

దక్షిణ దేశమునందు నాలుగు భాషలు మాట్లాడబడుచున్నవి

दक्षिण देशमुनंदु नालुगु भाषलु माट्लाड बडु चुन्नवि

दक्षिण में चार भाषाएँ बोली जाती हैं ।

అది తెలుగు మరియు అరవము కన్నడములు
 అవి త'లుగు మలయాళము అరవము కన్నడములు
 వే తెలుగు మలయాళం తమిళ కన్నడం ¹ ² ³ ⁴ ⁵ ⁶ ⁷ ⁸ ⁹ ¹⁰ ¹¹ ¹² ¹³ ¹⁴ ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰ ¹⁰⁰¹ ¹⁰⁰² ¹⁰⁰³ ¹⁰⁰⁴ ¹⁰⁰⁵ ¹⁰⁰⁶ ¹⁰⁰⁷ ¹⁰⁰⁸ ¹⁰⁰⁹ ¹⁰¹⁰ ¹⁰¹¹ ¹⁰¹² ¹⁰¹³ ¹⁰¹⁴ ¹⁰¹⁵ ¹⁰¹⁶ ¹⁰¹⁷ ¹⁰¹⁸ ¹⁰¹⁹ ¹⁰²⁰ ¹⁰²¹ ¹⁰²² ¹⁰²³ ¹⁰²⁴ ¹⁰²⁵ ¹⁰²⁶ ¹⁰²⁷ ¹⁰²⁸ ¹⁰²⁹ ¹⁰³⁰ ¹⁰³¹ ¹⁰³² ¹⁰³³ ¹⁰³⁴ ¹⁰³⁵ ¹⁰³⁶ ¹⁰³⁷ ¹⁰³⁸ ¹⁰³⁹ ¹⁰⁴⁰ ¹⁰⁴¹ ¹⁰⁴² ¹⁰⁴³ ¹⁰⁴⁴ ¹⁰⁴⁵ ¹⁰⁴⁶ ¹⁰⁴⁷ ¹⁰⁴⁸ ¹⁰⁴⁹ ¹⁰⁵⁰ ¹⁰⁵¹ ¹⁰⁵² ¹⁰⁵³ ¹⁰⁵⁴ ¹⁰⁵⁵ ¹⁰⁵⁶ ¹⁰⁵⁷ ¹⁰⁵⁸ ¹⁰⁵⁹ ¹⁰⁶⁰ ¹⁰⁶¹ ¹⁰⁶² ¹⁰⁶³ ¹⁰⁶⁴ ¹⁰⁶⁵ ¹⁰⁶⁶ ¹⁰⁶⁷ ¹⁰⁶⁸ ¹⁰⁶⁹ ¹⁰⁷⁰ ¹⁰⁷¹ ¹⁰⁷² ¹⁰⁷³ ¹⁰⁷⁴ ¹⁰⁷⁵ ¹⁰⁷⁶ ¹⁰⁷⁷ ¹⁰⁷⁸ ¹⁰⁷⁹ ¹⁰⁸⁰ ¹⁰⁸¹ ¹⁰⁸² ¹⁰⁸³ ¹⁰⁸⁴ ¹⁰⁸⁵ ¹⁰⁸⁶ ¹⁰⁸⁷ ¹⁰⁸⁸ ¹⁰⁸⁹ ¹⁰⁹⁰ ¹⁰⁹¹ ¹⁰⁹² ¹⁰⁹³ ¹⁰⁹⁴ ¹⁰⁹⁵ ¹⁰⁹⁶ ¹⁰⁹⁷ ¹⁰⁹⁸ ¹⁰⁹⁹ ¹¹⁰⁰ ¹¹⁰¹ ¹¹⁰² ¹¹⁰³ ¹¹⁰⁴ ¹¹⁰⁵ ¹¹⁰⁶ ¹¹⁰⁷ ¹¹⁰⁸ ¹¹⁰⁹ ¹¹¹⁰ ¹¹¹¹ ¹¹¹² ¹¹¹³ ¹¹¹⁴ ¹¹¹⁵ ¹¹¹⁶ ¹¹¹⁷ ¹¹¹⁸ ¹¹¹⁹ ¹¹²⁰ ¹¹²¹ ¹¹²² ¹¹²³ ¹¹²⁴ ¹¹²⁵ ¹¹²⁶ ¹¹²⁷ ¹¹²⁸ ¹¹²⁹ ¹¹³⁰ ¹¹³¹ ¹¹³² ¹¹³³ ¹¹³⁴ ¹¹³⁵ ¹¹³⁶ ¹¹³⁷ ¹¹³⁸ ¹¹³⁹ ¹¹⁴⁰ ¹¹⁴¹ ¹¹⁴² ¹¹⁴³ ¹¹⁴⁴ ¹¹⁴⁵ ¹¹⁴⁶ ¹¹⁴⁷ ¹¹⁴⁸ ¹¹⁴⁹ ¹¹⁵⁰ ¹¹⁵¹ ¹¹⁵² ¹¹⁵³ ¹¹⁵⁴ ¹¹⁵⁵ ¹¹⁵⁶ ¹¹⁵⁷ ¹¹⁵⁸ ¹¹⁵⁹ ¹¹⁶⁰ ¹¹⁶¹ ¹¹⁶² ¹¹⁶³ ¹¹⁶⁴ ¹¹⁶⁵ ¹¹⁶⁶ ¹¹⁶⁷ ¹¹⁶⁸ ¹¹⁶⁹ ¹¹⁷⁰ ¹¹⁷¹ ¹¹⁷² ¹¹⁷³ ¹¹⁷⁴ ¹¹⁷⁵ ¹¹⁷⁶ ¹¹⁷⁷ ¹¹⁷⁸ ¹¹⁷⁹ ¹¹⁸⁰ ¹¹⁸¹ ¹¹⁸² ¹¹⁸³ ¹¹⁸⁴ ¹¹⁸⁵ ¹¹⁸⁶ ¹¹⁸⁷ ¹¹⁸⁸ ¹¹⁸⁹ ¹¹⁹⁰ ¹¹⁹¹ ¹¹⁹² ¹¹⁹³ ¹¹⁹⁴ ¹¹⁹⁵ ¹¹⁹⁶ ¹¹⁹⁷ ¹¹⁹⁸ ¹¹⁹⁹ ¹²⁰⁰ ¹²⁰¹ ¹²⁰² ¹²⁰³ ¹²⁰⁴ ¹²⁰⁵ ¹²⁰⁶ ¹²⁰⁷ ¹²⁰⁸ ¹²⁰⁹ ¹²¹⁰ ¹²¹¹ ¹²¹² ¹²¹³ ¹²¹⁴ ¹²¹⁵ ¹²¹⁶ ¹²¹⁷ ¹²¹⁸ ¹²¹⁹ ¹²²⁰ ¹²²¹ ¹²²² ¹²²³ ¹²²⁴ ¹²²⁵ ¹²²⁶ ¹²²⁷ ¹²²⁸ ¹²²⁹ ¹²³⁰ ¹²³¹ ¹²³² ¹²³³ ¹²³⁴ ¹²³⁵ ¹²³⁶ ¹²³⁷ ¹²³⁸ ¹²³⁹ ¹²⁴⁰ ¹²⁴¹ ¹²⁴² ¹²⁴³ ¹²⁴⁴ ¹²⁴⁵ ¹²⁴⁶ ¹²⁴⁷ ¹²⁴⁸ ¹²⁴⁹ ¹²⁵⁰ ¹²⁵¹ ¹²⁵² ¹²⁵³ ¹²⁵⁴ ¹²⁵⁵ ¹²⁵⁶ ¹²⁵⁷ ¹²⁵⁸ ¹²⁵⁹ ¹²⁶⁰ ¹²⁶¹ ¹²⁶² ¹²⁶³ ¹²⁶⁴ ¹²⁶⁵ ¹²⁶⁶ ¹²⁶⁷ ¹²⁶⁸ ¹²⁶⁹ ¹²⁷⁰ ¹²⁷¹ ¹²⁷² ¹²⁷³ ¹²⁷⁴ ¹²⁷⁵ ¹²⁷⁶ ¹²⁷⁷ ¹²⁷⁸ ¹²⁷⁹ ¹²⁸⁰ ¹²⁸¹ ¹²⁸² ¹²⁸³ ¹²⁸⁴ ¹²⁸⁵ ¹²⁸⁶ ¹²⁸⁷ ¹²⁸⁸ ¹²⁸⁹ ¹²⁹⁰ ¹²⁹¹ ¹²⁹² ¹²⁹³ ¹²⁹⁴ ¹²⁹⁵ ¹²⁹⁶ ¹²⁹⁷ ¹²⁹⁸ ¹²⁹⁹ ¹³⁰⁰ ¹³⁰¹ ¹³⁰² ¹³⁰³ ¹³⁰⁴ ¹³⁰⁵ ¹³⁰⁶ ¹³⁰⁷ ¹³⁰⁸ ¹³⁰⁹ ¹³¹⁰ ¹³¹¹ ¹³¹² ¹³¹³ ¹³¹⁴ ¹³¹⁵ ¹³¹⁶ ¹³¹⁷ ¹³¹⁸ ¹³¹⁹ ¹³²⁰ ¹³²¹ ¹³²² ¹³²³ ¹³²⁴ ¹³²⁵ ¹³²⁶ ¹³²⁷ ¹³²⁸ ¹³²⁹ ¹³³⁰ ¹³³¹ ¹³³² ¹³³³ ¹³³⁴ ¹³³⁵ ¹³³⁶ ¹³³⁷

మనము మన దేశమునకు చేసే చేయవలెను
 మనము మన దేశమునకు సేవ చేయవల'ను
 हमें अपने देश की सेवा करनी चाहिए ।

ధ्यान దీజియె:—

చేయవలెను
 చేయవల'ను
 करना चाहिए

చదువవలెను
 చదువ వల'ను
 पढ़ना चाहिए

వాచయవలెను
 వ్రాయ వల'ను
 लिखना चाहिए

సరుగెత్తవలెను
 పరుగ'త్త వల'ను
 दौड़ना चाहिए

వెళ్ళవలెను
 వ'ట్టవల'ను
 जाना चाहिए

రావలెను
 రావల'ను
 आना चाहिए

అక్కర్లేదు
అక్కరలేదు
नहीं चाहिए

26

నేను, నా స్నేహితుడు ఈ రోజు సాయంత్రం నీలగిరికి
వెళ్లుచున్నాము

नेनु ना स्नेहितुड ई रोजु सायं वम् नीलगिरिकि व'ळ्ळुचुन्नामु
में और मेरा दोस्त आज शाम को नीलगिरि जा रहे हैं ।

మేము మద్రాసునుండి నీలగిరి ఎక్స్‌ప్రెస్‌లో వెళ్ళుచున్నాము
మేము మద్రాసునుండి నీలగిరి ఎక్స్‌ప్రెస్‌ లో వె'ळ్ळ'దము
हम मद्रास से नीलगिरि एक्सप्रेस से जाएंगे ।

రైలు ఎనిమిది గంటలకు బయలు దేరును
రైలు ఎ'నిమిది గంటకు వయలు దేరును
रेल आठ बजे रवाना होगी ।

నేను ఏడుంటావుకు స్టేషనుకు చేరెదను
నేను ఎ'డుంటావుకు స్టేషనుకు చేర'దను
में सवा सात बजे स्टेशन पहुंचूंगा ।

మేము దోవలో మెట్టుపాతెంలో బండి మారెదము
మేము దోవలో మెట్టుపాతెంలో బండి మార'దము
हम रास्ते में मेट्टुपालेम में गाड़ी बदलेंगे ।

కొండ ఎక్కుటకు ఒక ప్రత్యేకమైన బండి గలదు
కొండ ఎ'క్కుటకు ఆ'క ప్రత్యేకమైన బండి గలదు
पहाड़ पर चढ़ने के लिए एक खास गाड़ी होती है ।

మేము రేపు ఉదయము నది గంటలకు నీలగిరి చేరెదము
మేము రేపు ఉదయము నది గంటకు నీలగిరి చేర'దము
कल हम सवेरे दस बजे नीलगिरि पहुंचेंगे ।

మేము అక్కడ ఒక సత్రములో ఉండెదము
 మేము అక్కడ ఆ'క సత్రము లో ఉండెదము
 వहाँ एक धर्मशाला में ठहरेंगे ।

మీరుగూడా మాతో రండి
 మీరు కూడా మాతో రండి
 तुम भी हमारे साथ आओ ।

లేదు, నాకు పని ఉన్నది
 లేదు, నాకు పని ఉన్నది
 नहीं, मुझे काम है ।

నేను ఇంకొకసారి తప్పక మీతో వచ్చెదను
 నేను ఇంకొక సారి తప్పక మీతో వచ్చెదను
 मैं अगली बार जरूर आपके साथ चलूँगा ।

27

ఇది గడియారము
 ఇది గడియారము
 यह घड़ी है ।

అప్పుడు ఐదు గంటలు అయినది
 అప్పుడు ఐదు గంటలు అయినది
 अब पांच बजे हैं ।

ఒక గంటకుముందు నాలుగు గంటలు అయివుండెను
 ఒక గంటకు ముందు నాలుగు గంటలు అయి వుండెను
 एक घंटे के पहले चार बजे थे ।

ఒక గంట తరువాత ఆరు గంటలకును
 ఆ'క గంట తరువాత ఆరు గంటలకును
 एक घंटे के बाद छः बजेगे ।

నేను ఆరు గంటలకు బయటికి వెళ్ళదను
 నేను ఆరు గంటలకు బయటికి వెళ్ళదను
 मैं छः बजे बाहर जाऊंगा ।

మా అమ్మ దేవాలయమునకు పోవును
 మా అమ్మ దేవాలయమునకు పోవును
 मेरी माता मन्दिर जायेगी ।

నా చెల్లెళ్లుగూడా అమ్మతోకూడా వెళ్ళదరు
 నా చెల్లెళ్లుగూడా అమ్మతోకూడా వెళ్ళదరు
 मेरी बहनें भी माता के साथ जायेगी ।

నీవు సాయంత్రం ఎక్కడికి వెళ్ళదవు?
 నీవు సాయంత్రం ఎక్కడికి వెళ్ళదవు?
 तू शाम को कहां जायगा ?

నేను సాయంత్రం దుకాణమునకు పోయెదను
 నేను సాయంత్రం దుకాణమునకు పోయెదను
 मैं शाम को दुकान जाऊंगा ।

ఎనిమిదిన్నర గంటలకు ఇంటికి తిరిగి వచ్చెదను
 ఎనిమిదిన్నర గంటలకు ఇంటికి తిరిగి వచ్చెదను
 साढ़े आठ बजे घर वापस आऊंगा ।

ध्यान दीजिए :—

ॐ५५

आकटि

एक

ॐ५५०००

आकटिबावु

सवा

ॐ५५००००

आकटिनर

डेढ़

पावु तक्कुव रेण्डु

पावु तक्कुव रेण्डु

पोने दो

रेण्डु

रेण्डु

दो

रेण्डु००००

रेण्डुबावु

सवा दो

रेण्डु००००

रेण्डुनर

दाई

पावु तक्कुव मूडु

पावु तक्कुव मूडु

पोने तीन

మూడు

మూడు

తీన

మూడుంబావు

మూడు బావు

సబా తీన

మూడున్నర

మూడున్నర

సాడే తీన

పావు

పావు

పావు

సగము

సగము

సావా

తల్లి

తల్లి

సావా

తండ్రి

తండ్రి

పితా

అమ్మ

అమ్మ

సావా

भविष्यत्काल के रूप:-

నేను సకలీ మాట్లాడెదను
 నేను సఖ లో మాట్లాడె'దను
 मैं सखा में बोलूँगा (गी) ।

మీరు మాట్లాడెదరా?
 మీరు మాట్లాడ'దరా
 तुम बोलोगे ?

చిలుక మాట్లాడును
 చిలుక మాట్లాడును
 तोता बोलेगा ।

చిలుకలు మాట్లాడును
 చిలుకలు మాట్లాడును
 तोते बोलेंगे ।

నాడు ఉదయం వచ్చును
 వారు ఉదయం వచ్చును
 वह सवेरे आयगा ।

అమె సాయంశ్రమం వెళ్తును
 ఆమె' సాయంశ్రమం వెళ్తును
 वह शाम को जायगी ।

ఇది చెదను
 ఇది వ'దను
 यहौगा (गी)

ప్రాసెడమ
 బ్రాస్'దను
 లిఖ్ఖేగా (గీ)

చదువుదురు
 చదువుదురు
 పడ్డోగే (గీ)

ప్రాయదురు
 బ్రాసుదురు
 లిఖ్ఖేగా (గీ)

మేము మాట్లాడెదము
 మేము మాట్లాడెదము
 టప బొల్లెగే (గీ)

తమరు మాట్లాడుతారా?
 తమరు మాట్లాడుతారా ?
 ఆప బొల్లెగే (గీ) ?

వారు వచ్చెదరు
 వారు వచ్చెదరు
 వే ఆయ్యేగే (గీ)

అవి ఆకాశములో ఎగురును
 అవి ఆకాశములో ఎగురును
 వే ఆకాశ మేం ఉడేగే ।

మాట్లాడెదను
 మాట్లాడ'దను
 బోల్లగా (గీ)

మాట్లాడను
 మాట్లాడను
 నहीं బోల్లగా (గీ)

మాట్లాడెము
 మాట్లాడ'దము
 బోలెగె (గీ)

మాట్లాడము
 మాట్లాడము
 నहीं బోలెగె (గీ)

మాట్లాడును
 మాట్లాడును
 బోలెగా (గీ)

మాట్లాడదు
 మాట్లాడదు
 నहीं బోలెగా

మాట్లాడదు
 మాట్లాడదు
 నहीं బోలెగి

నా పేరు నారాయణ

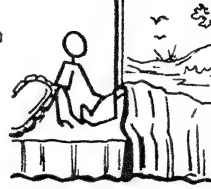
నా పేరు నారాయణ

मेरा नाम नारायण है ।

నేను రోజూ ఉదయం ఐదు గంటలకు లేచుచున్నాను

నేను రోజూ ఉదయం ఐదు గంటలకు లేచు చున్నాను

मैं रोज़ सवेरे पांच बजे उठता हूँ ।

దాని తరువాత పండ్లు తోముకొనుచున్నాను

దాని తరువాత పండ్లు తొమ్మిది గంటలకు

उसके बाद दाँत साफ़ करता हूँ ।

తరువాత భగవంతునికి నమస్కారము చేసి ఎనిమిది గంటలకు

పాఠశాలకు పోవుచున్నాను

తరువాత భగవంతునికి నమస్కారము చేసి ఎనిమిది గంటలకు పాఠశాలకు పోవు చున్నాను

उसके बाद भगवान की बंदना करके आठ बजे पाठशाला जाता हूँ ।

మా తండ్రిగారు ఉదయం నాకు సంస్కృతం నేర్పుచున్నారు

मा तंड़ि गार उदयं नाकु संस्कृतं नेपुं चुनार

मेरे पिता जी सबेरे मुझे संस्कृत पढ़ाते हैं ।

ఆ తరువాత నేను చల్లనీటితో స్నానము చేయుచున్నాను

आ तुरुवात नेनु चुल्ल नीटि तो स्नानमु च्युचुन्नानु

उसके बाद मैं ठंडे पानी से स्नान करता हूँ ।

స్నానము చేసిన తరువాత భోజనము చేయుచున్నాను
 स्नानमु चेसिन तरुवात भोजनमु चयुचुन्नानु
 स्नान करने के बाद भोजन करता हूँ ।

భోజనము చేసిన తరువాత తండ్రి నన్ను పాఠశాలకు తీసుకొనిపోయెదరు
 भोजनमु चेसिन तरुवात तंङ्गि नन्नु पाठशालकु तीसुकोनि पोय'दरु
 भोजन के बाद पिता जी मुझे पाठशाला ले जाते हैं ।

నేను పాఠశాలలో పది గంటలనుండి ఐదు గంటలవరకు
 ఉండుచున్నాను

నేను పాఠశాలలో పది గంటలనుండి ఐదు గంటలవరకు ఉండుచున్నాను
 नेनु पाठशाललो पदि गंटलनुडि ऐदु गंटलवरकु उंङु चुन्नानु
 मैं पाठशाला में दस बजे से पाँच बजे तक रहता हूँ ।

నేను అక్కడ చదువుచున్నాను వ్రాయుచున్నాను
 ఆడుకొనుచున్నాను

నేను అక్కడ చదువుచున్నాను వ్రాయుచున్నాను ఆడుకొనుచున్నాను
 नेनु अककड च्दुवुचुन्नानु ब्रायु चुन्नानु आङु का'नुचुन्नानु
 मैं वहाँ पढ़ता लिखता और खेलता हूँ ।

మా ఆటస్థలము చాలా పెద్దది

मा आट स्थलमु चाला प'द्वदि
 हमारा मैदान बहुत बड़ा है ।

మేము సాయం తం బంతి ఆడుచున్నాము

मेमु सायत्रम् बंति आङुचुन्नामु
 हम शाम को गेंद खेलते हैं ।

నేను సాయంత్రం ఆరు గంటలకు ఇంటికి వచ్చి స్నానము చేయుచున్నాను

नेनु सायत्रं आरु गंटलकु इंटिकि वच्चि स्नानमु चेमुचुन्नानु
में शाम को छः बजे घर आकर स्नान करता हूँ ।

తరువాత భోజనము చేయుచున్నాను

तरुवात भोजनमु चेषुयुन्नानु

उस के बाद मैं भोजन करता हूँ ।

రాత్రి తొమ్మిది గంటలవరకు చదువుచున్నాను

रात्रि तोम्मिदि गंटल वरकु च्चुवुचुन्तानु

रात को नौ बजे तक पढ़ता हूँ ।

నేను రోజూ సరిగ్గా రాత్రి తొమ్మిదిన్నర గంటలకు

నిద్రతోవుచున్నాను

नेनु रोजू रात्रि सरिग्गा ता'म्मिदिन्नर गंटलकु

निद्रा योवृचुन्नान्

मैं रोज ठीक साढ़े नौ बजे सोता हूँ ।

ध्यान दीजिये:-

దాని తరువాత

दानि तरुवात

उसके बाद

స్వావము చేపిన తరువాత

स्नानम् चेति न तरुवात्

स्नान करने के बाद

చదివిన తరువాత

चदिविन तरुवात

पढ़ने के बाद

పచ్చిన తరువాత

वच्चिन तरुवात

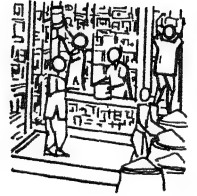
आने के बाद

29

అతడు దుకాణదారుడు

अतडु दुकाण दारडु

वह दुकानदार है ।

దుకాణ దారుడు తన దుకాణంలో కూర్చోన్నాడు

दुकाण दारडु तन दुकाणं ला कूर्चोन्नाडु

दुकानदार दुकान में बैठा है ।

అతని దుకాణంలో నలుగురు పని చేయుచున్నారు

अतनि दुकाण लो नलुगुरु पनि चेयुचुन्नाह

उसकी दुकान में चार काम करते हैं ।

అతడు వారికి ఊత మిచ్చుచున్నాడు

अतडु वारिकि जीत मिच्चु चुन्नाडु

वह उनको वेतन देता है ।

अतनि दुकाणमुनंदु अग्नि रकमुलन वस्तुवुलु दोरुकुनु
उसकी दूकान में सब तरह की चीजें मिलती हैं ।

అక్కడ పప్పు, బియ్యము, చింతపండు, శెల్లము మొదలైనవి దొరుకును
అక్కడ పప్పు బియ్యము చింతపండు బల్లము ముదలైనవి దొరుకును
వहाँ दाल, चावल, इमली, गुड़ आदि मिलते हैं ।

दुकानम् चाला शुक्रमुगा उन्नदि
दुकानम् चाला शुक्रमुगा उन्नदि
दुकानम् बहुत साफ है ।

पतिवाळ्य़े सरि अथिन समयमुनकु वच्चु चुन्नाह
कर्मचारी ठीक समय पर आते हैं ।

దుకాణదారుడు అందరియెడల ప్రేమగా వ్యవహరించుచున్నాడు.
 दुकाण दाखु अंदरि य'डल प्रेमगा व्यवहरिचु चुन्नाडु
 दुकानदार सब से प्रेम का व्यवहार करता है ।

అతడు సరి అయిన ధరకు వస్తువులు అమ్ముచున్నాడు.
అతడు సరి అయిన ధరకు వస్తువులు అమ్ముచున్నాడు
वह सही दाम पर चीजें बेचता है ।

అందువలన అతని దుకాణమునందు జనం గుంపుగా ఉంటున్నారు
 అందు వలన అనన్తి దుకాణమునందు జనం గుంపుగా ఉద్భవించి
 इसलिए उसकी दुकान में लोगों की बड़ी भीड़ रहती है ।

30

అదుగో చూడు, ఆకాశమునందు సూర్యుడు ప్రకాశించుచున్నాడు
అదుగో చూడు, ఆకాశమునందు సూర్యుడు ప్రకాశించుచున్నాడు
बह देखो, आसमान में सूरज चमक रहा है ।

సూర్యుడు వగలు ప్రకాశించును, రాత్రిళ్ళు అదృశ్యుడగును

सूर्युं दु पगलु प्रकाशितुनु रात्रिळ्ळु अदृश्युडगुनु ,
सूरज दिन में चमकता है, रात में छिप जाता है ।

సూర్యుడు తూర్పున ఉదయించును, పడమర అస్తమించును

सूर्युं दु तूर्पुन उदयितुनु, पडमर अस्तमितुनु
सूरज पूरब में निकलता है, पश्चिम में डूबता है ।

రెండు జాములపుడు మన నెత్తిమీద ఉండును

ర'ండు జామి లఘ్దు మన న'త్తి మీద ఉండును
दोपहर को हमारे सिर पर रहता है ।

సూర్యుని కిరణములు వేడిగా ఉండును

सूर्युनि किरणमुलु वेडिगा उंడుनु
सूरज की किरणें गरम रहती हैं ।

సూర్యుడు మనకు వెలుతురును ఇచ్చుచున్నాడు

सूर्युं दु मनकु व'लुतुरुను ఇచ్చు చున్నాడు
सूरज हमें प्रकाश देता है ।

సూర్యుని ప్రకాశమును ఎండ అందురు

सूर्युनि प्रकाशमुनु एंड अंदुरु
सूरज के प्रकाश को धूप कहते हैं ।

ఎండ లేకపోతే మనము జీవించలేము.

एंड लेकपोते मनमु जीविचलेमु
धूप न रहे तो हम जी नहीं सकते ।

प्रश्न-4

चित्र देखकर प्रश्नों का उत्तर दीजिये:-

1. मी देशमु पेरु एमिटि ?
तुम्हारे देश का क्या नाम है ?
2. भारत देशमुनकु अन्तरमुन एमि उन्नदि ?
भारत के उत्तर में क्या है ?
3. भारत देशमुनकु इतर दिक्कुललो एमि उन्नदि ?
भारत की अन्य दिशाओं में क्या है ?
4. मन राष्ट्र भाष एमि ?
हमारी राष्ट्र भाषा क्या है ?
5. मीरु ए भाष माट्लाहु कुन्तार ?
तुम कौन सी भाषा बोलते हो ?

6. మన దేశమునందు అన్నటికంటె పెద్దనది ఏది?

मन देशम् नन्दु अन्निटि कंटे प'द्द नदि ऐदि ?

हमारे देश में सब से बड़ी नदी कौन सी हैं ?

7. దక్షిణ దేశపు భాషలే మిటి?

दक्षिण देशवु भाषलेमिटि ?

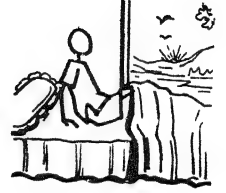
दक्षिण की भाषाएँ कौन सी हैं ?

2. पूरा कीजिए :-

కాలుదు _____

बालुड्ड _____

लड़का _____

వాడు పళ్ళను _____

वाडु पळळनु _____

वह दाँत _____

ఆ తరువాత అతడు _____

आ तरुवात अतड्ड _____

उसके बाद वह _____

అతనికి అతని తండ్రి _____

अतनिकि अतनि तंड़ि _____

उसे उसके पिता जी _____

ఇప్పుడు బాలుడు _____

ఇప్పుడు బాలుడు _____

అబ లడకా _____

వాడు పాఠశాలకు _____

వాడు పాఠశాలకు _____

వహ పాఠశాలా కో _____

3. జవాబ దిజియె:-

బాలుడు మూల్లో ఏమి చేయుచున్నాడు?

బాలుడు స్కూలు ఎమి చెయ్యచున్నాడు
లకడకా స్కూల్ మేం కియా కర రహా హే ?

ఇప్పుడు ఎన్ని గంటల యింద?

ఇప్పుడు ఎన్ని గంటల యింద
అబ కితనే బజే హే ?

బాలుడు ఏమి చేయుచున్నాడు?

బాలుడు ఎమి చెయ్య చున్నాడు
లకడకా కియా కర రహా హే ?

4. పూరా కిజియె :-

ఏల వాడు రాత్రి తొమ్మిది గంటలవరకు

తన పాఠములను

పిల్లవాడు రాత్రి తొమ్మిది గంటలవరకు తన పాఠములను.....

లకడకా రాత్రి తొమ్మిది గంటలవరకు తన పాఠములను.....

అతడు తొమ్మిదిన్నర గంటలకు
 अनडु ता'म्मिदिन्नर गंटलकु
 वह साढ़े नौ बजे

5 नीचे दिए शब्दों को उचित स्थान में रखकर वाक्य पूरा कीजिए ।

లోతైన	నిండిన
లోతైన	నిడిన
గहरा	भरा
పచ్చని	మూల
पचनि	मूल
हरा-भरा	कोने में
తప్పక	ప్రత్యేకించిన
तप्पक	प्रत्येकिचिन
जरूर	ज्जास
సరిగా	బయట
सरिगा	बयट
ठीक	बाहर
మొదట	తరువాత
मोदट	तरवात
पहले	बाद

6. మేము ఆరుగంటలకు పోయేము
 मेमु आरु गंटलकु पोय'दमु
 हम छः बजे जाएंगे ।

కొట తెరువు ఉన్నది?

तोटच रुबु उन्नदि

बगीचे तालाब है ।

అతడు భోజనము.....పాఠశాలకు పోవుచున్నాడు

अतडु भे'जनमु पाठशालकु पोवुचुन्नाडु

यह भोजन पाठशाला जाता है ।

७ भावी चाला....

आ वावि चाला

वह कुआं बहुत

తావిలో నీరు ఉన్నది

बावि लो नीरु.....उन्नदि

कुएँ में पानी.....है ।

ఒక గంట.....మీరు ఎక్కడ ఉంటి?

आ'क गंट.....मीरु ऍक्कड उंटिरि

एक घंटे तुम कहाँ थे ?

అ మొక్కలు.....

आ मोक्कलु.....

वे पाँचे

7. वाक्यों को मिलाइये ।

దుకాణదారుడు దుకాణమునందు

दुकाण दारुडु दुकाणमुनंदु

दुकानदार दुकान में

వస్తువులు దొరుకుచున్నవి

వస్తువులు దొరుకుచున్నవి
చీజే మిలతీ హే

అతని దుకాణము

అతని దుకాణము
అస కీ దుకాణ

గౌరవముగా వ్యవహరించుచున్నాడు

గౌరవముగా వ్యవహరించుచున్నాడు
ఇజ్జత కే సాథ వ్యవహార కరతా హే ।

ఆ దుకాణమునందు అన్నిరకములైన
లభించును

ఆ దుకాణము నందు అన్ని రకములైన
అస దుకాణ మే సబ తరహ కీ

సరి అయిన ధరకు లభించును

సరి అయిన ధరకు లభించును
సహీ దామ పర మిలతీ హే ।

పని చేయుచున్నాడు

పని చేయుచున్నాడు
కామ కరతే హే ।

నేను ప్రతిదినము సాయంత్రము

నేను ప్రతి దినము సాయంత్రము
మే రోజ శామ కీ

దుకాణదారుడు అందరితో

దుకాణ దారుడు అందరితో
దుకాణదార సబ సే

చాలా శుభ్రముగా ఉన్నది
చాలా శుభ్రముగా ఉన్నది
बहुत साफ है ।

ఆ దుకాణమునందు నలుగురు కార్యకర్తలు
आ दुकाणमुनंदु नलगुरु कार्यकर्तलु
उस दुकान में चार कर्मचारी

కూర్చోన్నాడు
कुर्चीन्नाडु
बैठा है ।

ఆ దుకాణములో ఎల్లప్పుడూ
आ दुकाणमु लो एल्लप्पुड
उस दुकान में हमेशा

దుకాణమునకు వెళ్ళేదను
दुकाणमुनकु व'ळ्ळ'दनु
दुकान जाऊंगा ।

అతని దుకాణములో వస్తువులు
अतनि दुकाणमुलो वस्तुवुलु
उस की दूकान में चीजें

గుంపు ఉండును
गुं'पु उंडुनु
भीड़ रहती है ।

మార్కుని గురించి ఐదు వాక్యములు | వాయండి
सूयुं'नि गुरिचि ऐदु वाक्यमुलु ब्रायंडि
सूरज के बारे में पांच वाक्य लिखिए ।

उत्तर-4

వా దేశము పేరు భారత దేశము
 నా దేశము పేరు భారత దేశము
 मेरे देश का नाम भारत है ।

భారత దేశమునకు ఉత్తరమున హిమాలయ మున్నది
 భారత దేశమునకు ఉత్తరమున హిమాలయ మున్నది
 भारत देशमुनकु उत्तरमुन हिमालय मुन्नदि
 भारत के उत्तर में हिमालय है ।

భారత దేశమునకు ఇతర దిక్కులలో సముద్రము లున్నవి
 భారత దేశమునకు ఇతర దిక్కులలో సముద్రము లున్నవి
 भारत देशमुनकु इतर दिक्कुललो समुद्रमुलुन्नवि
 भारत की अन्य दिशाओं में समुद्र हैं ।

మన రాష్ట్ర భాష హిందీ
 మన రాష్ట్రభాష హిందీ
 हमारी राष्ट्रभाषा हिन्दी है ।

నేను తెలుగు మాట్లాడుచున్నాను
 నేను తెలుగు మాట్లాడుచున్నాను
 मैं त'लुगु बोलता हूँ ।

మన దేశంలో పెద్దనది గంగానది
 మన దేశ లో ప'ద నది గంగా నది
 हमारे देश में बड़ी नदी गंगा नदी है ।

దక్షిణదేశపు భాషలు తెలుగు, తమిళము, మళయాళము,
కన్నడము

दक्षिण देशतु भाषतु त'लुगु, तमिळमु मलयाळमु, कन्नडमु
दक्षिण की भाषाएँ त'लुगु, तमिल, मलयाळम तथा कन्नड हैं ।

2. (क) పిల్లవాడు ఉదయము లేచుచున్నాడు

पिल्लवाडु उदयमु లేచు చున్నాडु
लड़का सवेरे उठता है ।

వాడు పళ్ళు తోముకొనుచున్నాడు

వాడు పల్లెళ్ళ శుభ్రము చేసు కా'నె చున్నాడు
बह दांत साफ करता है ।

అ తరువాత ఈశ్వరునికి నమస్కారము చేయుచున్నాడు

आ तरुवात ईश्वरुनिकि नमस्कारमु చేयुచున్నాडु
उसके बाद ईश्वर की बंदना करता है ।

అతనికి అతని తండ్రి పాఠము నేర్పుచున్నాడు

अतनिकि अतनि तंడ్రి पाठमु नेपु'చున్నार
उसे उसके पिता जी पाठ सिखाते हैं ।

ఇప్పుడు పిల్లవాడు భోజనము చేయుచున్నాడు

ఇప్పుడు పిల్లవాడు భోజనము చేయచున్నాడు
अब लड़का भोजन करता है ।

అతడు పాఠశాలకు వెళ్ళుచున్నాడు

అతడు పాఠశాలకు వెళ్ళుచున్నాడు
बह पाठशाला जाता है ।

పిల్లవాడు మైదానములో ఆడుచున్నాడు

पिल्लवाडु मीदानमुलो आडु चున్నాडु
लड़का मैदान में खेलता है ।

అతడు రాత్రి తొమ్మిదిన్నర గంటలకు నిద్ర తోపుచున్నారు
అతడు రాత్రి తొమ్మిదిన్నర గంటలకు నిద్ర తోపుచున్నారు
बह रात को साढ़े नौ बजे सोता है ।

31

రాముడా! రమ్మ. ఇదే నా ఇల్లు
రాముడా ! రమ్మ, ఇదే నా ఇల్లు
राम ! आओ, यही मेरा घर है ।

మీరు ఎక్కడనుండి వచ్చుచున్నారు?
మీరు ఎక్కడ నుండి వచ్చుచున్నారు?
मीर एककड़ नुंड़ि वचु चुन्नाह
तुम कहीं से आ रहे हो ?

నేను పోస్టు ఆఫీసునుండి వచ్చుచున్నాను
నేను పోస్టు ఆఫీసునుండి వచ్చుచున్నాను
मैं डाकघर से आ रहा हूँ ।

మంచిది, మీరు ఎక్కడికి బయలు దేరారు?
మంచిది, మీరు ఎక్కడికి బయలు దేరారు?
मंजिदि, मीर एककड़िकि बयलु देरार
अच्छा, तुम कहीं निकले ?

నేను గ్రంథాలయమునకు పోవుచున్నాను
నేను గ్రంథాలయమునకు పోవుచున్నాను
मैं पुस्तकालय जा रहा हूँ ।

శేఖర్ ! మీ నాన్నగారు ఎక్కడ ఉన్నారు?
శేఖర్ ! మీ నాన్నగారు ఎక్కడ ఉన్నారు?
शेखर ! मी नान्नागारु ऐककड़ उन्नाह
शेखर ! तुम्हारे पिता जी किधर हैं?

बाहू लोपल रामायणमु च्छुक्नुन्नाह
बे अन्धर रामायण पढ़ रहे हैं।

मी तल्लिगारु एमि जेयुचुन्नारु
आपकी माता जी क्या करती हैं ?

ना तल्लि वంట చేయుచున్నది
 ना तल्लि वंट चैयुचुन्नदि
 मेरी माता रसोई बनाती है ।

मी चिन्न चेल्लेन एकूड क्खुमि?
मी चिन्न चेल्लेन एकूड उन्नाद
तुम्हारी छोटी बहन फिघर है ?

वा चिन्ना चेल्ले लु तोट लो आडु कोनु चुन्नदि
मेरी छोटी बहन बगीचे में खेल रही है ।

अमेठी अमे स्नेहीमित्रराजद्रुगुदा अमोघोन्मचन्नाय
आमे तो आमे स्नेहितुराङ्गु कूडा आडु का'नु चुन्नार
उसके साथ उसकी सखियाँ भी खेल रही हैं ।

మీ చిన్న తమ్ముడు మోహనుడు ఎక్కడ ఉన్నాడు?
 మీ చిన్న తమ్ముడు మోహనుడు ఎక్కడ ఉన్నాడు?
 మీ చిన్న తమ్ముడు మోహనుడు ఎక్కడ ఉన్నాడు?

అదిగో చూడు, అతడు తన గదిని శుభ్రము
చేయుచున్నాడు

అదిగో ఖడ్గ, అతడు తన గదిని శుభ్రము చేసు కొను చున్నాడు
బహు దేఖో, బహు అపనా కమరా సాఫ్తా కర రహా హై ।

రాముడా! రమ్ము. అలస్యమైనది కొద్ది వేపు తోటలో తిరిగి వచ్చురము
రామూడా ! రమ్ము అలస్యమైనది, కొద్దివేపు తోటలో తిరిగి వచ్చురము
రామ ఆజో, దేర హో గాఢీ, యోడీ దేర బగీచే మే ధూం కర ఆఱేగే ।

ధ్యాన దీక్షియే :—

అదే
ఇదే యహీ

అదే
అదే బహీ

మేము అన్న మే తినుచున్నాము

మేము అన్నమే తిను చున్నాము
హమ చాబల హీ ఖాతే హై ।

పిల్లలు కలములతోనే వ్రాయుచున్నారు
పిల్లలు కలము తోనే వ్రాయు చున్నారు
లడకే కలము సే హీ లిఖతే హై ।

32

ఇది అస్పత్రీ
ఇది ఆస్పత్రీ
యహ అస్పతాల హై ।

అడిగో మాడు, రోగులు వచ్చున్నారు.

అదిగో వూరు రోగులు వచ్చుచున్నారు
వీరే దేవో, రోగి ఆ రోగి.

డాక్టర్లు మందులు ఇచ్చుచున్నారు
డాక్టర్లు మందులు ఇచ్చుచున్నారు
డాక్టర్లు దవా దేతే.

డాక్టర్లు అప్పుడు గురించి అడుగుచున్నారు
డాక్టర్లు జబ్బును గురించి అడుగుచున్నారు
డాక్టర్లు బీమారీ కే బారే మే వున్నతే.

తరువాత రోగిని పరీక్ష చేయుదురు
తరువాత రోగిని పరీక్ష చేయుదురు
తరువాత రోగిని పరీక్ష చేయుదురు

వారు రోగులకు మంచి వైద్యము చేయుదురు
వారు రోగులకు మంచి వైద్యము చేయుదురు
వారు రోగులకు మంచి వైద్యము చేయుదురు

వారు వారికి మందు ఇచ్చెదరు
వారు వారికి మందు ఇచ్చెదరు
వారు వారికి మందు ఇచ్చెదరు

ఈ అప్పటిలో రోగులకు మంచి సౌకర్యము ఉన్నది
ఈ అప్పటిలో రోగులకు మంచి సౌకర్యము ఉన్నది
ఈ అప్పటిలో రోగులకు మంచి సౌకర్యము ఉన్నది

ఇచ్చుట రోగులకు మందు, భోజనము ఉచితముగా దొరుకుచున్నది
ఇచ్చుట రోగులకు మందు భోజనము ఉచితముగా దొరుకుచున్నది
ఇచ్చుట రోగులకు మందు భోజనము ఉచితముగా దొరుకుచున్నది

गु००००

के बारे में

गुरिचि

నేను నావని చేయుచున్నాను

నేను నా పని చేయుచున్నాను

मैं अपना काम करता हूँ ।

మీరు మీ యింటికి పొండి

मीरु मीरिटिकि पोंडि

तुम अपने घर जाओ ।

మేము మావని చేయుచున్నాము

మేము మా పని చేయుచున్నాము

हम अपना काम करते हैं ।

తమరు తమ యింటికి ఎప్పుడు వెళ్ళరు?

तमरु तम यिटिकि एँपुडु व'ळ'दरु

आप अपने घर कब जाएँगे ?

వాడు తన వనిని తాను చేయుచున్నాడు

వాడు తన పనిని తాను చేయుచున్నాడు

वह अपना काम आप करता है ।

వారు తమ గ్రామమునకు పోవుచున్నారు

వారు తమ గ్రామమునకు పోవుచున్నారు

वह अपने गाँव जाते हैं ।

नोट :- तल्लुगु में “अपना” के लिए मैं, नेनु कर्ता हो तो ना , वा
 मैं, मी, वारु कर्ता हो तो मा, वा, वारु कर्ता हो तो तन, वारु कर्ता हो तो
 तम का प्रयोग होता है ।

నేను ఒక గ్రామవాసిని
 నేను ఆ'క గ్రామ వాసినని
 मैं एक ग्रामवासी हूँ ।

నా గ్రామము పేరు రామాపురము
 ना ग्राममु पेरु रामापुरमु
 मेरे गाँव का नाम रामपुरम है ।

గ్రామ జీవితము సామాన్యమైనది
 ग्राम जीवितमु सामान्यमैनदि
 गाँव का जीवन सादा है ।

గ్రామమునందు మంచి నీరు, శుభ్రమైనగాలి లభించును
 ग्राममुनंदु मचिनीर शुभ्रमैन गालि लभिचुनु
 गाँव में अच्छा पानी और साफ़ हवा मिलती है ।

నా గ్రామము చిన్నది
 ना ग्राममु चिन्दि
 मेरा गाँव छोटा है ।

అక్కడ తెండువండల కుటుంబములు నివసించుచున్నవి
 अवकड र'डु वंदल कुटुंबमुलु निवसिचु चुन्नवि
 वहां दो सौ परिवार रहते हैं ।

అక్కడ ఎక్కువమంది రైతులున్నారు
 अवकड एककुव मंदि रैतुलुन्नाह
 वहाँ ज्यादातर किसान रहते हैं ।

వారు బొలములో పని చేయుచున్నారు
 వారు పా'లములో పని చేయుచున్నారు
 वे खेत में काम करते हैं ।

రైతులు పరిశ్రమ చేయుదురు
 రైతులు పరిశ్రమ చేయుదురు
 किसान मेहनत करते हैं ।

ध्यान दीजिये:-

అక్కడివారు

अकड़ि वारु

वहाँ के लोग

అక్కడ నివసించు వారు

अकड़ निवासिचु वारु

वहाँ रहने वाले लोग ।

ఇంటి పిల్లవాడు

इंटी पिल्लवाडु

घर का लड़का

ఇంటిలో నివసించు పిల్లవాడు

इंटिलो निवासिचु पिल्लवाडु

घर में रहने वाला लड़का ।

తోటలోని మొక్క

तोटलोनि मा'क्क

बगीचे का पौधा ।

తోటలో వున్న మొక్క

तोटलो वुन्न मा'क्क

बगीचे में रहने वाला पौधा ।

बादु कूलीबादु

बाडु कूलिबाडु
वह मजदूर है ।

अतनि पैरु रामय्य
अतनि पेरु रामय्य
उसका नाम रामय्या है ।

अतनि अक्कय्य अनिकूटा पिलुचुन्नारु
अतनि लक्ष्मय्य अति कूडा पिलुचुन्नारु
उसे लक्ष्मय्या कह कर भी पुकारते हैं ।

अतदु कार्खाना लो पनि चैयुचुन्नाडु
अतदु कारखाने में काम करता है ।

अतनिकि इद्दरु पिल्लुलुन्नारु
अतनिकि इद्दरु पिल्लुलुन्नारु
उसके दो लड़के हैं ।

अतनि काठ्य पैरु चन्द्रम्म
अतनि भार्य पेरु चंद्रम्म
उसकी पत्नी का नाम चंद्रम्मा है ।

अमेकूटा कूलीवनि चैयुचुन्नादि
आम' कूडा कूलिपनि चैयुचुन्नादि
वह भी मजदूरी करती है ।

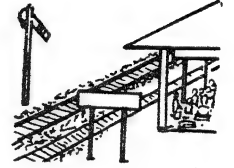
అమె ఊర్పుచున్నది
 ఆమ' ఊర్చు చున్నది
 బహు శాస్త్ర దేవతా హే ।

రామయ్య రోజంతా కార్ఖానాలో పని చేయుచున్నాడు
 రామయ్య రోజంతా కార్ఖానా లో పని చేయుచున్నాడు
 రామయ్య సారా దిన కార్ఖానాలో పని చేయుచున్నాడు ।

రామయ్య జీవితం చాలా ప్రశాంతమైనది
 రామయ్య జీవితం చాలా ప్రశాంతమైనది
 రామయ్య జీవితం చాలా ప్రశాంతమైనది ।

35

రామయ్యగారు మోటారుమీద వెళ్ళుచున్నారు
 రామయ్యగారు మోటారుమీద వెళ్ళుచున్నారు
 రామయ్యగారు మోటారుమీద వెళ్ళుచున్నారు ।

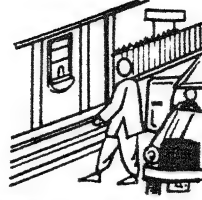
చారు రైలు స్టేషనుకు పోతున్నారు
 చారు రైలు స్టేషనుకు పోతున్నారు
 చారు రైలు స్టేషనుకు పోతున్నారు ।

ఇది రైలు స్టేషను
 ఇది రైలు స్టేషను
 ఇది రైలు స్టేషను ।

ఇప్పుడు ఎనిమిది గంటలు అయినది
 ఇప్పుడు ఎనిమిది గంటలు అయినది
 ఇప్పుడు ఎనిమిది గంటలు అయినది ।

ఎనిమిదిన్నర గంటలకు రైలు బయలుదేరును
 ఎనిమిదన్నర గంటకు రైలు బయలుదేరును
 సాధే ఆఠ బజే గాड़ी ఖడతీ హే ।

అదిగో చూడు, రామనాథంగారు మోటరు దిగి
 స్టేషనులోనికి దిగివచ్చుచున్నారు
 అదిగో చూడు రామనాథంగారు మోటరు దిగి స్టేషను
 లోనికి దిగివచ్చుచున్నారు
 వాడు దేఖో, రామనాథ జీ మోటరు సే ఉతరు కరు స్టేషను కే ఖోతరు జా రుహే హే ।

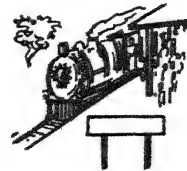
ఇది వెయిటింగు గది
 ఇది వ'యిటింగు గది
 యహ ప్రతీక్షాలయ హే ।

స్త్రీలకు, పురుషులకు వేరువేరుగా వెయిటింగు గదులున్నవి
 స్త్రీలకు పురుషులకు వేరువేరుగా వ'యిటింగు గదులున్నవి
 స్త్రీలకు పురుషులకు వేరువేరుగా వ'యిటింగు గదులున్నవి
 స్త్రీలకు పురుషులకు వేరువేరుగా వ'యిటింగు గదులున్నవి

స్టేషనులో చాలామంది రైలు కోర్కే ఎదురు చూచుచున్నారు
 స్టేషను లో చాలామంది రైలు కోర్కే ఎదురు చూచుచున్నారు
 స్టేషను లో చాలామంది రైలు కోర్కే ఎదురు చూచుచున్నారు
 స్టేషను లో చాలామంది రైలు కోర్కే ఎదురు చూచుచున్నారు

ఇది వచ్చినది
 వండి వచ్చినది
 గాడీ ఆదీ హే ।

కొంతమంది రైలు దిగుచున్నారు. కొంతమంది
రైలు ఎక్కుచున్నారు

కొంతమంది రైలు దిగుచున్నారు; కొంతమంది రైలు ఎక్కుచున్నారు
కొంతమంది రైలు దిగుచున్నారు; కొంతమంది రైలు ఎక్కుచున్నారు
కొంతమంది రైలు దిగుచున్నారు; కొంతమంది రైలు ఎక్కుచున్నారు

రామనాథంగారు టిక్కెట్టు కొనుచున్నారు

రామనాథంగారు టిక్కెట్టు కొనుచున్నారు
రామనాథంగారు టిక్కెట్టు కొనుచున్నారు
రామనాథంగారు టిక్కెట్టు కొనుచున్నారు

నారు వర్ధానుల మద్రాసు వెళ్ళుదురు
నారు వర్ధానుల మద్రాసు వెళ్ళుదురు
నారు వర్ధానుల మద్రాసు వెళ్ళుదురు

ఈ ప్రయాణం వారికి రెండురోజులు పట్టును
ఈ ప్రయాణం వారికి రెండురోజులు పట్టును
ఈ ప్రయాణం వారికి రెండురోజులు పట్టును

నారు తనతో ఒక్క పెట్టెను మాత్రము తీసుకొని
నారు తనతో ఒక్క పెట్టెను మాత్రము తీసుకొని
నారు తనతో ఒక్క పెట్టెను మాత్రము తీసుకొని

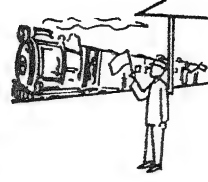
నారు తనతో ఒక్క పెట్టెను మాత్రము తీసుకొని
నారు తనతో ఒక్క పెట్టెను మాత్రము తీసుకొని
నారు తనతో ఒక్క పెట్టెను మాత్రము తీసుకొని

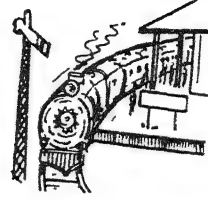
నారు రైలులో మొదటి వర్గంలో ప్రయాణము చేయుదురు
నారు రైలులో మొదటి వర్గంలో ప్రయాణము చేయుదురు
నారు రైలులో మొదటి వర్గంలో ప్రయాణము చేయుదురు

గార్డు ప్లేషనుమాప్తురు ఇద్దరూ వచ్చు తెంతా
మాపుచున్నారు

గార్డు స్టేషన్ మాస్టరు ఇద్దరు పచ్చ జేండా చూపుచున్నారు
గార్డు ఓర స్టేషన్ మాస్టరు దొనో హరి బ్రండ్రి దిఖా రుహే హే ।

అదిగో బండి కదలివది
అదిగో బండి కదలివది
లో గాడ్రి ఖ్లాటి ।

తల్లుగు మే భూత కాలిక క్రియాఁ ఇస ప్రకార బనతి హే :—

ఁక వచన

బహు వచన

వేను వచ్చితిని
నేను వచ్చితిని

మే ఆయా (ఁ)

మేము వచ్చితిమి
మేము వచ్చితిమి

హమ ఆఁ (ఁ)

నీవు వచ్చితిని
నీవు వచ్చితిని

తూ ఆయా (ఁ)

మీరు వచ్చితిరి
మీరు వచ్చితిరి

తుమ ఆఁ (ఁ)

తమరు వచ్చితిరి

తమరు వచ్చితిరి

ఆప ఆఁ (ఁ)

వారు వచ్చెను
వారు వచ్చెను

బహు ఆయా (ఁ)

వారు వచ్చిరి
వారు వచ్చిరి

వె ఆఁ (ఁ)

ఇచ్చట

ఇచ్చట

బేనా

నేను ఇచ్చితిని

నేను ఇచ్చితిని

నేనే దియా (దీ)

మేము ఇచ్చితిమి

మేము ఇచ్చితిమి

హమనే దియా (దీ)

నీవు ఇచ్చితివి

నీవు ఇచ్చితివి

తూనే దియా (దీ)

మీరు ఇచ్చితిరి

మీరు ఇచ్చితిరి

తుమనే దియా (దీ)

తమరు ఇచ్చితిరి

తమరు ఇచ్చితిరి

఑ాపనే దియా (దీ)

వాడు ఇచ్చెను

వాడు ఇచ్చెను

అసనే దియా (దీ)

వారు ఇచ్చిరి

వారు ఇచ్చిరి

అన్హోనే దియా (దీ)

ప్రశ్న-5

మీరు ఎక్కడికి బయలుదేరినారు?

గ్రంథాలయము

మీరు ఎక్కడికి బయలుదేరినారు ?

గ్రంథాలయము

తुम्हाणें के लिए निकले ?

ग्रंथालय

మీ తండ్రి ఏమి చేయుచున్నారు?

రామాయణము

मी तंడ్ही एमि बेयुचुन्नाह

रामायणमु

तुम्हारे पिता क्या करते हैं ?

रामायण

మీ తల్లి ఏమి చేయుచున్నది?

వంట

मी तल्लि एमि बेयुचुन्नादि

वंट

तुम्हारी माता जी क्या करती हैं ?

रसोई

మీ చిన్న తమ్ముడు ఏమి చేయుచున్నాడు?

గది శుభ్రము

मी चिन्न तम्मुडु एमि बेयुचुन्नाडु

गदि शुभ्रमु

तुम्हारा छोटा भाई क्या करता है ?

कमरा साफ़

మీ చిన్న చెల్లెలు ఏమి చేయుచున్నది?

అడుకొను

मी चिन्न च'ल्ल'लु एमि बेयुचुन्नादि

आडु का'नु

तुम्हारी छोटी बहन क्या करती है ?

खेल

అమెరికాటు ఇంకా ఎవరెవరు ఉన్నారు?
 ఆమె లో బాదు ఇకా ఓవర్‌వరు ఉన్నారు
 उसके साथ और कौन है ?

సేహితురాండు
 स्नेहितुरांडु
 సఖియో

2 క్రిందకే మే దిఎ గె శబ్దో కి సహాయతా సే వాక్యో కి పూర్తి కిరియే :—

తె మలు...వనిచేయుచున్నారు
 రేతులు.....పని చేయుచున్నారు
 किसान.....కామ కరతే హే ।

పొలము
 పా'లము
 క్షేత

గ్రామ జీవితము.....
 గ్రామ జీవితము.....
 गाँव का जीवन

సామాన్యము
 సమాన్యము
 సాదా

కూలివాడు....వనిచేయుచున్నాడు
 క్షలివాడు పని చేయుచున్నాడు
 मजदूर.....కామ కరతా హే ।

కా'లీవా
 కా'లీనా
 కారణానా

అతడు సాయంత్రము...అడుచున్నాడు
 అతడు సాయంత్రము.....అడు చున్నాడు
 वह शाम को క్షేలతా హే ।

బంతి
 బంతి
 గేద

.....రైలు బయలుదేరుచున్నది
రైలు బయలు దేరు చున్నది
గాడీ క్షుదతీ హే ।

ఎనిమిది గంటలకు
 ఎనిమిది గంటలకు
 ఆఠ బజే

నేను...ఎదురు చూచుచున్నాను
 నేను ఎదురు చూచు చున్నాను
 मैं प्रतीक्षा कर रहा हूँ ।

తెలుగు
 రైలు
 రైలుగాड़ी

మీరు ఏ....ప్రయాణము చేసెదరు?
 మీరు ఏ ప్రయాణము చేసెదరు
 आप किस..... यात्रा करते हैं ।

తరగతి
 తరగతి
 దర్జా

3. చిత్రం వేక్షణం చేసి సమాధానం ఇవ్వండి :—

ఇది ఏమిటి?
 ఇది ఏమిటి ?

డాక్టరు ఏమి చేయుచున్నారు?
 డాక్టరు ఏమి చేయు చున్నాడు ?

డాక్టరు రోగికి ఏమి ఇచ్చుచున్నారు?
 డాక్టర్ రోగికి ఏమి ఇచ్చు చున్నారు ?

పూర్వ కథ :-

అప్పుడు రోగులు ఉండుటకు...
 ఆస్పత్రిలో రోగులు ఉండుటకు.....

ఇక్కడ రోగులకు ఉచితముగా...
 ఇక్కడ రోగులకు ఉచితముగా.....

काई, या टाई कोटिंग.....

डाक्टर रोगुल तां

4. चित्र देखकर वाक्य बनाइए :—

2.

3.

4.

5.

6.

7.

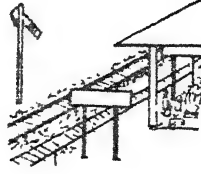
8.

5. నిम्న లిఖిత ప్రశ్నో కా ఉత్తర దిజిఁ :-

1. ఇది ఏమిటి?

ఇది ఎమిటి ?

2. ఇది ఏమిటి?

ఇది ఎమిటి ?

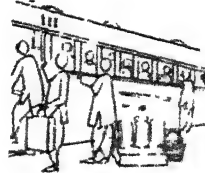

3. ఇక్కడ పురుషులు, స్త్రీలు ఎందుకు కూర్చోని పున్నారు?

ఇకక పురుషులు, స్త్రీలు ఎందుకు కూర్చోని పున్నారు ?

4. కొంతమంది ఏమి చేయుచున్నారు?

కొంతమంది ఎమి చెయ్యచున్నారు ?

5. ఏరు ఏమి చేయుచున్నారు?

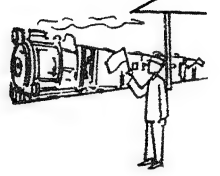
ఏరు ఎమి చెయ్యచున్నారు ?

6. మీ చేతిలో ఏమి ఉన్నది?
బీరె చెతెలెం ఎమి ఉన్నది ?

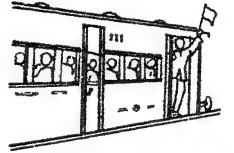

7. వారు ఎవరు?
వారె ఎవరు ?

8. వారి చేతిలో ఏమి ఉన్నది?
వారి చెతెలెం ఎమి ఉన్నది ?

9. వారు ఏమి చేస్తున్నారు?
వారె ఎమి చేస్తున్నారు ?

10. గార్డు ఏమి చేస్తున్నారు?
గార్డు ఎమి చేస్తున్నారు ?

उत्तर-5

प्रश्नों के उत्तर :—

1. నేను గ్రంథాలయమునకు బయలుదేరితిని
 नेतु ग्रंथालयम्तुनकै बयलु देरितिनि
 मैं पुस्तकालय के लिए निकला ।
2. మా తండ్రిగారు రామాయణము చదువుచున్నారు
 मा तंड़ि गारु रामायणमु च्छुवुचुन्तारु
 मेरे पिता जी रामायण पढ़ते हैं ।
3. మా అమ్మగారు వంట చేయుచున్నారు
 मा अम्मगारु वंट चैयुचुन्तारु
 मेरी माता जी रसोई बनाती हैं ।
4. నా చిన్న తమ్ముడు గది శుభ్రము చేయుచున్నాడు
 ना चिन्न तम्मुडु गदि शुभ्रमु चैयुचुन्ताडु
 मेरा छोटा भाई कमरा साफ़ करता है ।
5. నా చిన్న చెల్లెలు ఆడుకొనుచున్నది
 ना चिन्न च'ल्ललु आडु कानुचुन्तदि
 मेरी छोटी बहन खेल रही है ।

6. ఆమెతో బాటు ఆమె పేద హితురాండ్రు అడుగొనుచున్నారు
 ఆమ'నో బాదు ఆమ' స్నేహితుగండ్రు ఆడుకా'ను' చున్నాడు
 उसके साथ उसकी सखियाँ खेल रही हैं ।

2. निम्नलिखित शब्दों का प्रयोग करके वाक्य बनाइए :—

పాలములో

పా'లములో

లెత में

సామాన్యము

सामान्यम्

सादा

కార్ఖానాలో

कार्खानालो

कारखाने में

పిల్లవానితో బాటు

पिल्लवानि तो बाटु

बच्चे के साथ

ఎనిమిది గంటలకు

ऐनिमिदि गंटलकुँ

आठ बजे

రైలుయొక్క

रेलूयावक

गाड़ी की

తరగతిలో

తరగతిలో

దజ్జే

శ్రీమండ్రి

దिल्लीనాడి

दिल्ली से

3.

ఇది ఆసుపత్రి

इदि आस्पत्रि

यह अस्पताल है ।

డాక్టర్లు రోగులకు వైద్యము చేయుచున్నారు

डाक्टरु रोगुलकु वैद्यमु चेयुचुन्नार

डाक्टर रोगियों का इलाज करते हैं ।

డాక్టర్లు రోగికి మందు ఇచ్చుచున్నారు

डाक्टरु रोगिकि मंदु इच्छुचुन्नार

डाक्टर रोगी को दवा देते हैं ।

ఆసుపత్రిలో ఉండుటకు సౌకర్యమున్నది

आस्पत्रिलो उंटुटकु सौकर्यमुन्नदि

अस्पताल में ठहरने के लिए सुबिधा है ।

ఇక్కడ రోగులకు ఉచితముగా మందు ఇచ్చుచున్నారు

इक्कड रोगुलकु उचितमुगा मंदु इच्छुचुन्नार

यहाँ रोगियों को मुफ्त में दवा देते हैं ।

ఒక పిల్ల పుస్తకము చదువుచున్నది
 ఆ'క పిల్ల పుస్తకము చుట్టూ చున్నది
 ఒక లడకీ పుస్తక పढ़ रही है ।

ఒక పిల్లవాడు కలముతో వ్రాయుచున్నాడు
 ఆ'క పిల్లవాడు కలముతో వ్రాయుచున్నాడు
 ఒక లడకీ కలముతో వ్రాయుచున్నాడు ।

5. ఇది రైలు స్టేషను
 ఇది రైలు స్టేషను
 ఇది రైలు స్టేషను ।

వారి చేతిలో పెట్టె ఉన్నది
 వారి చేతిలో పెట్టె ఉన్నది
 उनके हाथ में पेटी है ।

కొంతమంది రైలుబండినుండి దిగుచున్నారు
 కొంతమంది రైలు బండినుండి దిగుచున్నారు
 कुछ लोग रेलगाड़ी से उतरे ।

వారు టిక్కెట్లు కొనుచున్నారు
 వారు టిక్కెట్లు కొనుచున్నారు
 वे टिकट खरीदते हैं ।

ఈయన స్టేషన్ మాస్టరు
 ఈయన స్టేషన్ మాస్టరు
 ये स्टेशन मास्टर हैं ।

ఈయన చెతిలో పచ్చ తెండా ఉన్నది
 కీయన చెతिलो पच्च जे'ड उल्लदि
 इनके हाथ में हरी झंडी है ।

గార్లు పచ్చ తెండా చూపుచున్నాడు
 गाड़ पच्च जे'ड चूपुचुन्नाडु
 गाड़ हरी झंडी दिखाता है ।

బదు నిమిషములలో బండి బయలుదేరును
 ऐदु निमिषमुललो बंडी बयलु देरुनु
 पाँच मिनट में गाड़ी छूटेगी ।

36

నిన్న అదివారము
 निन्न आदिवारमु
 कल रविवार था ।

అందువలన నిన్న పెరిపు ఉండెను
 अंदुवलन निन्न स'लकु उड'नु
 इस वजह से कल छुट्टी थी ।

ఈ రోజు పెరిపు శుక్ర
 ई रोजु स'लकु लेदु
 आज छुट्टी नहीं है ।

ఎందువల్ల ననగా ఈ రోజు పోసుచారము
 ऐदुवलल ननगा ईरोजु सोमवरमु
 क्योंकि आज सोमवार है ।

నిన్న బజారులో అన్ని దుకాణములు మూసి పుండెను
 నిన్న బజారు లో అగ్ని దుకాణములు మూసి పుండెను
 కల బాజారు మే సమీ దుకాణే బందే యీ ।

నేను నిన్న మా యింట్లోనే ఉంటిని
 నేను నిన్న మా ఇంట్లోనే ఉంటిని
 మే కల అపనే ఘర మే హీ థా ।

నిన్న మా యింట్లో ఒక కార్యక్రమము ఉండెను
 నిన్న మాయీదలొ ఆ'క కార్యక్రమము ఉండెను
 కల హమారే ఘర మే ఒక కార్యక్రమ థా ।

చాలా మంది మిత్రులు వచ్చిరి
 చాలా మంది మిత్రులు వచ్చిరి
 కదీ మిత్ర ఆయే ।

నా కుమార్తె పాట పాడినది
 నా కుమార్తె పాట పాడినది
 మేరీ లడక్కి నే గీత గాయా ।

సంగీతము తరువాత విందు ఉండెను
 సంగీతము తరువాత విందు ఉండెను
 సంగీత కే బాద మోజ్ థా ।

కార్యక్రమము పడు గంటలకు ముగిసెను
 కార్యక్రమము ఒక గంటకు ముగిసెను
 కార్యక్రమ సాత బజే సమాప్త हुआ ।

అందరు తమ తమ యింట్లకు తిరిగి వెళ్ళిరి
 అందరు తమ తమ ఇంట్లకు తిరిగి వెళ్ళిరి
 సబ్ అపనే అపనే ఘర లోట గయే ।

ध्यान दीजिए :—

వచ్చిన తరువాత

వచ్చిన తరువాత

జానీ కే బాద

పూరి అయిన తరువాత

పూరి అయిన తరువాత

జ్ఞాన హోనీ కే బాద

చదివిన తరువాత

చదివిన తరువాత

పఠనీ కే బాద

తిన్న తరువాత

తిన్న తరువాత

జానీ కే బాద

నిద్రించిన తరువాత

నిద్రించిన తరువాత

సోనీ కే బాద

37

వాన్న గారూ! మీరు ఏమి చదువుచున్నారు?

నాన్నగారూ ! మీరు ఎమి చదువు చున్నారు

పితా జీ ! ఆప బ్యా పఠ్ రహే హై ?

కాంతా! మీ పెద్దన్న ఉత్తరము వ్రాసివాడు—దానిని చదువుచున్నాను

శాంతా ! మీ ప'దన్ ఉతరము వ్రాసినాడు, దానిని చదువుచున్నాను

శాంతా ! తుమ్హారే బడే బాడీ నే పత్ర బేజా హై, ఉసే పఠ్ రహా హై ।

నాన్నగారూ! ఉత్తరము ఒక పట్టణమునుండి ఇంకొక పట్టణమునకు ఎట్లు పోవుచున్నది?

నాన్నగారూ! ఉత్తరము ఆ'క పట్టణమునుండి ఇకా'క పట్టణమునకు ఎట్లు పోవుచున్నది ?
 పితా జీ ! पत्र एक शहर से दूसरे शहर को कैसे जाता है ?

కాంతా! పోస్టు ఆఫీసులో మనము కార్డు వ్రాయుము కొనుచున్నాము

శాంతా ! पोस्ट आफीसुलो मनमु कार्डु वगैरालु कार्नुचुन्नामु
 शांता ! डाक घर में हम कार्ड आदि खरीदते हैं ।

కార్డులో విషయము వ్రాసి పైన చిరునామా వ్రాయుదుము

కార్డు'లో విషయము వ్రాసి పైన చిరునామా వ్రాయుదుము
 కార్డు మే సమాచార లిఖింకర ఉస పర పతా లిఖింకరే హే ।

కార్డును తపాల పెట్టెలో వేసెదము
 కార్డు'ను తపాలా ప'ట్టె'లో వేస'దము
 కార్డు డాక పేటి మే డాలింకరే హే ।

తపాలా బంట్లోను తపాలా పెట్టెనుండి ఉత్తరములు తీసుకొనిపోవును
 తపాలా బంట్లోను తపాలా ప'ట్టె'నుండి ఉత్తరములు తీసుకొనిపోవును
 డాక వాలె డాక పేటి సె డాక లె జాలె హే ।

పోస్టు ఆఫీసులో చిరునామాలు చూచి, ముహూరుతం తెలుస్తే మనకు
 పంపెదరు

పోస్టు ఆఫీసులో చిరునామాలు చూచి మోహరు వెసి, రెలుస్టేషనుకు పంప'దరు
 డాక ఘర మే పతె దెఖింకర, మోహర లగా కర రెలవె స్టేషెన బెజింకరే హే ।

రైలు బండిలో తపాలా పెట్టె వేరుగా ఉండును
 రైలు బండిలో తపాలా పెట్టె వేరుగా ఉండును
 रेलगाड़ी में डाक का डब्बा अलग रहता है ।

మొయలు బండి బహు తీసుకొని పోవును
 मंयिलु बंडि टपा तीसुका'नि पोवुनु
 डाक गाड़ी डाक ले जाती है ।

వేరు వేరు స్టేషన్ల బహు వేరువేరు సంచలలో ఉంచబడును
 वेरु वेरु स्टेशनल टपा वेरु वेरु मंचुललो उंचबडुनु
 अलग अलग स्टेशनों की डाक अलग अलग थैलियों में रखी जाती है ।

అ స్టేషను రాగానే అక్కడి తపాలావానికి ఆ సంచి అప్పగించబడును
 आ स्टेशन रागाने अकडि तपालावानिकि आसंचि अप्पगिचवडुनु
 उस स्टेशन के आते ही वहाँ के डाक वाले को वह थैली सौंपी जाती है ।

తపాలావారు ఆ సంచిని పోస్టు అఫీసుకు తీసుకొనిపోయి విచ్చేరరు
 तपालावारु आमंचीनि पोस्टु आफोमुकु तीनु कोनिपोयि विप'दरु
 डाक वाले उस थैली को डाक घर में ले जाकर खोलते हैं ।

ఉత్తరాలపై న ముద్ర వేసి తపాలా బ్రాహ్మణుకు యిచ్చేరరు
 उत्तरालपैन मुद्र वेसि तपाला बंदीतुकु इच्च'दरु
 डाक पर मोहर लगाकर डाकिए के हाथ में देते हैं ।

తపాలా బ్రాహ్మణులు ఉత్తరాలను ఇంటింటికీ పోయి
 तपाला बंदीतुकु उत्तरालनु इंटिटिकि पोयि इच्च'दरु
 डाकिये पत्रों को घर धर जा कर देते हैं ।

శాంతా! తెలిసినదా?

శాంతా! తెలిసినదా?

శాంతా! మాలమ్మ దుకా ?

తెలిసింది నాన్నగారూ! నేను పెద్దన్నకు ఉత్తరము వ్రాసేదను

త'లెసిది నాన్నగారు! నేను ప'ద్యము ఉత్తరము వ్రాసేదను

మాలమ్మ దుకా పితా జీ ! మేం బడే మాయి కొ పత్ర లిఖుంగి ।

శాంతా! ఇంకొక సంగతి, ప్రస్తుతం ఉత్తరాలు పంపానంటోమారు.

పంపబడుచున్నవి

శాంతా ! ఇంకా'క సంగతి, ప్రస్తుతం ఉత్తరాలు విమానం లో గుడా పంపబడు చున్నవి

శాంతా ! और एक बात है, आजकल पत्र विमान से भी भेजे जाते हैं ।

ध्यान दीजिये:—

1.

పల్లి వొచ్చి ఆకర

తెల్లి వచ్చి జాకర

చదివి చదివి పఠకర

వ్రాసి వ్రాసి లిఖకర

నిద్రించి నిద్రించి నొక్క

కన్ను తెరిచి దేకర

2. రాగానే	రాగానే	आते ही
చదవగానే	चदवगाने	पढ़ते ही
ప్రాయగానే	प्रायगाने	लिखते ही
చేయగానే	च'यगाने	करते ही
తీసుకొని రాగానే	तीसुकोनि रागाने	लाते ही

ఒక రోజు మేము పట్టణము చూచుటకు వెళ్ళితిమి
 బాకీ రోజు మేము పఠ్యము చూచుటకు వచ్చితిమి
 एक दिन हम शहर देखने गए ।

మొదట సుల్తాను బజారును వెళ్ళితిమి
 మా'దల సుల్తాను బజారుకు వచ్చితిమి
 पहले सुलतान बाजार गए ।

సుల్తాన్ బజారులో చాలా దుకాణము లున్నవి
 సుల్తాన బజారు లో చాలా దుకాణము లున్నవి
 सुलतान बाजार में बहुत सी दुकानें हैं ।

అక్కడ అన్ని రకముల వస్తువులు దొరుకును
 అక్కడ అన్ని రకముల వస్తువులు దొరుకును
 उधर सभी तरह की चीजें मिलती हैं ।

చార్మీనార్ అందమైన కట్టడము

చారమీనార్ అందమైన కట్టడము

చార మీనార్ సుందర ఇमारत है ।

39

ఇది ఆంధ్ర ప్రదేశము

ఇది ఆంధ్రప్రదేశము

यह आंध्र प्रदेश है ।

ఆంధ్ర దేశమునందు ఇనులు తెలుగు మాట్లాడుచున్నారు

ఆంధ్రప్రదేశమునందు ఇనులు తెలుగు మాట్లాడుచున్నారు

आंध्रप्रदेश के लोग तेलुगु बोलते हैं ।

ఆంధ్ర దేశము దక్షిణమున ఉన్నది

ఆంధ్రప్రదేశము దక్షిణమున ఉన్నది

आंध्र प्रदेश दक्षिण में है ।

ఈ దేశమునందు విజయవాడ, గుంటూరు, హైదరాబాదు, వరంగల్లు మొదలైన నట్టణము లున్నవి

ఈ దేశమునందు విజయవాడ, గుంటూరు, హైదరాబాదు, వరంగల్లు మొదలైన నట్టణము లున్నవి
इस प्रदेश में विजयवाडा, गुंटूर, हैदराबाद वरंगल आदि शहर हैं ।

ఇక్కడ కృష్ణా, గోదావరి పెన్న మొదలైన నదులు ఉన్నవి

ఇక్కడ కృష్ణా, గోదావరి, పన్న మొదలైన నదులు ఉన్నవి

यहाँ कृष्णा, गोदावरी, पन्ना आदि नदियाँ हैं ।

ఇక్కడి నివసించుచున్న వారు అన్నమును తినుచున్నారు

ఇక్కడ నివసించుచున్న వారు అన్నమును తినుచున్నారు

यहाँ के लोग चावल खाते हैं ।

ఆంధ్రదేశమునందు ప్రసిద్ధ దేవాలయములు చాలా ఉన్నవి

ఆంధ్రప్రదేశము నందు ప్రసిద్ధ దేవాలయములు చాలా ఉన్నవి
ఆంధ్రప్రదేశ में प्रसिद्ध मंदिर बहुत हैं ।

ఆంధ్రప్రదేశమునకు రాజధాని హైదరాబాదు

ఆంధ్రప్రదేశమునకు రాజధాని హైదరాబాదు
ఆంధ్రప్రదేశ की राजधानी हैदराबाद है ।

హైదరాబాదునందు మూసీ నది ఉన్నది

హైదరాబాదు నందు మూసీ నది ఉన్నది
हैदराबाद में मूसी नदी है ।

40

ఇది పళ్ళ దుకాణము

ఇది పళ్లెల దుకాణము
यह फलों की दुकान है ।

పళ్ళ దుకాణములో రకరకములైన పళ్ళు దొరుకును

పళ్లెల దుకాణము లో రక రకములైన పళ్లెల దొరుకును
फलों की दुकान में तरह तरह के फल मिलते हैं ।

మామిడి, పనస, జామ, అరటి మొదలైనవి

మామిడి, పనస, జామ, అరటి, మోదలైనవి
आम, कटहल, अमरूद, केले आदि ।

ఇది కూరల దుకాణము

ఇది కూరల దుకాణము
यह तरकारियों की दुकान है ।

ఇక్కడ రకరకములైన కూరలు దొరుకును

ఇవకడ రక రకములైన కూరలు దొరుకును ,
 यहाँ तरह तरह की तरकारियां मिलती हैं ।

ఇక్కడ బెండ, వంకాయ, గుమ్మడికాయ, పొట్లకాయ, అరటికాయ

బంగాళా దుంపలు దొరుకును

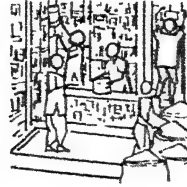
ఇవకడ బండ, బంగాళా, గుమ్మడికాయ, పొట్లకాయ, అరటికాయ వంగాళాదులను దొరుకును
 यहाँ भिंडी, बंगन, कुम्हडा, चर्चीडा, केला, आलू, आदि मिलते हैं ।

ఇక్కడ నిమ్మకాయలు, కొబ్బరికాయలు, తమలపాకులు మొదలైనవి
 కూడా లభించును

ఇవకడ నిమ్మకాయలు, కొబ్బరికాయలు, తమలపాకులు మొదలైనవి కూడా లభించును
 यहाँ नींबू, नारियल, पान भी मिलते हैं ।

ఇది పచారీ దినముల దుకాణము

ఇది పచారీ దినముల దుకాణము
 यह पंसारी की दुकान है ।

అక్కడ ఎప్పుడూ గుంపు ఉండును

అవకడ ఎప్పుడూ గుంపు ఉండును
 वहाँ हमेशा भीड़ रहती है ।

ఈ దుకాణములో బియ్యము, పప్పులు, చింతపండు, ఉప్పు, గోధుమ,

మైదా, తెల్లము, పంచదార మొదలైనవి లభించును

ఇ దుకాణములో బియ్యము, పప్పులు, చింతపండు, ఉప్పు, గోధుమ, మైదా, బియ్యము
 पंचदार मोदलैनवि लभिचुनु

ఇవ దుకాణ మే చావల, దాల, ఇమली, నఖक. गेहूँ, गुड़, शक्कर आदि मिलते हैं ।

ఇక్కడ అన్నిరకములైన మూనెలు దొరుకుచున్నవి
 ఇక్కడ అన్ని రకములైన నూనెలు దొరుకుచున్నవి
 यहाँ सभी तरह के तेल मिलते हैं । •

గోవిందా, పద, మనముగూడా కొన్ని పళ్ళు కూరలు కొనెదము
 गोविदा पद, मनमु कूडा का'न्ति पळ्ळु कूरलु, कोन'दमु
 गोविदा ! चलो हम भी कुछ फल और तरकारियाँ खरीदेंगे ।

పళ్ళు కూరలు ఆరోగ్యమునకు మంచివి
 పళ్ళు కూరలు ఆరోగ్యమునకు మంచివి
 फल तरकारियाँ स्वास्थ्य के लिए अच्छी हैं ।

प्रश्न-6

1. शपथार्थीसु सुगुंदि पढि वाक्यमुलु व्रायुमु

तपालाफीमुनु गुरिचि पदि वाक्यमुनु व्रायुमु
डाक घर के बारे में वस वाक्य लिखिए ।

2. दो दो वाक्यांशों को मिला कर पूरा वाक्य बनाइए ।

सुल्तान बजार लो अग्नि रकमुलैन	माट्लाडु चुन्नाक
सुल्तान बाजार में सभी तरह की	बोलते हैं ।

कौंठमंदि मित्रुल पट्टणमु	गुंघु एक्कवगा उड'नु
कुछ मित्र शहर	भीड़ अधिक थी ।

देवालयमु लुन्नवि	प्रसिद्धमैन
देवालयमुलुन्नवि	प्रसिद्धमैन
मंदिर हैं ।	प्रसिद्ध

3. उत्तर दीजिये:--

अंग्रप्रदेश मेकड उन्नदि?
आंध्र प्रदेश म'कड उन्नदि ?
आंध्र प्रदेश किधर है ?

ఆంధ్రప్రదేశ్ మున ఏకామ మాట్లాడబడుచున్నది
 आंध्रप्रदेशमुन ए भाष माट्लाड बडु चुन्नदि ?
 आंध्रप्रदेश में कौन सी भाषा बोली जाती है ?

ఆంధ్రప్రదేశ్ మునకు రాజధాని ఏది?
 आंध्रप्रदेश मुनकु राजधानि एदि ?
 आंध्रप्रदेश की राजधानी क्या है ?

ఆంధ్రప్రదేశ్ మందలి నదులు ఏమేమిటి?
 आंध्र देश मुंदलि नदुलु एमेमिटि ?
 आंध्र देश की नदियां कौन-कौन सी हैं ?

హైదరాబాదు ఎక్కడ ఉన్నది?
 हैदराबादु एक्कड उन्नदि ?
 हैदराबाद किधर है ?

ఆంధ్రప్రదేశ్ మందలి కొన్ని ముఖ్యమైన పట్టణముల పేర్లు
 చెప్పుము

आंध्र प्रदेशमदलि कोन्नि मुख्यमेन पट्टणमुल पेलुं च'प्पुमु
 आंध्र प्रदेश के कुछ मुख्य शहरों के नाम बोलिए ।

उत्तर-6

निम्न लिखित शब्दों का प्रयोग कर के उत्तर के वाक्य बनाइए :—

దక్షిణములో

తెలుగు

दक्षिणमलो

త'లుగు

సామాన్యమైన	హైదరాబాదు
సామాన్యమైన	హైదరాబాదు
గోదావరి	పట్టణము
గోదావరి	పట్టణము
వరంగల్లు	విజయవాడ
వరంగల్లు	విజయవాడ
గుంటూరు	మామిడి
గుంటూరు	మామిడి
అరటి	పనస
అరటి	పనస
బెండ	పంకాయ
బెండ	పంకాయ
గుమ్మడి	పొట్ల
గుమ్మడి	పొట్ల
బంగాళాదుంప	కొబ్బరి
బంగాళాదుంప	కొబ్బరి
నిమ్మ	పప్పు
నిమ్మ	పప్పు
చింతపండు	గోధుమ
చింతపండు	గోధుమ

తెల్లము

బల్లము

వియ్యము

వియ్యము

వెయ్య

నయ్య

పంచదార

పంచదార

.

నూనె

నూనె

भाग-३

शब्द सूची

అక్కడ	अक्कड	बर्हा
అక్క	अक्क	बहन
అన్న	अन्न	भाई
అది	अदि	बह
అందమైన	अंदमैन	सुन्दर
అప్పుడు	अप्पुडु	तब
అన్ని	अन्नि	सब
అరటి	अरटि	केला
అకాశము	आकाशमु	आकाश
అస్పత్రి	आस्पत्रि	अस्पताल
ఆరోగ్యము	आरोग्यमु	स्वास्थ्य
అకు	आकुं	पत्ता
అవు	आवु	गाय
అదిచారము	आदिवारमु	इतिवार
అభరణము	आभरणमु	गहना
అలస్యము	आलस्यमु	देरी
ఇంగ్లీషు	इंगलीषु	अंग्रेजी

ఇక్కడ	ఇక్కడ	యहां
ఇప్పుడు	ఇప్పుడు	अब
ఇరువది	इरुवदि	बीस
ఇనుము	इनुमु	लोहा
ఇది	इदि	यह
ఇది	इवि	ये
ఇటుక	इटुक	ईंट
ఉపాధ్యాయుడు	उपाध्यायुडु	अध्यापक
ఉచితముగా	उचितमुगा	मुफ्त
ఉప్పు	उप्पु	नमक
ఉత్తరము	उत्तरमु	पत्र
ఉదయము	उदयमु	सबेरा
ఉత్సవము	उत्सवमु	मेला
ఎక్కడ	एँकड	कहाँ
ఎప్పుడు	एँप्पुడు	कब
ఎత్తైన	एँतैन	ऊँचा
ఎనిమిది	एँनिमिदि	आठ
ఎంత	एँत	कितना
ఎద్దు	एद्दु	बैल
ఏమిటి	एमिटि	क्या
ఏడు	एडु	सात
ఏబది	एबदि	पचास

ఎవరు	एवर	कौन
ఎండ	एंड	छूट
ఐదు	ऐदु	पाँच
ఒకటి	आ'कटि	एक
ఓడ	ओड	जहाज
కర్ర	करं	लकड़ी
కన్ను	कन्नु	आँख
కనుక	कनुक	इसलिए
కంసాలి	कंसालि	मुनार
కమలము	कमलम	कमल
కాలు	कालु	पैर
కావలివాడు	कावलिवाडु	पहरेदार
కార్ఖానా	कारखाना	कारखाना
కావలెను	कावलेन	चाहिए
కిటికీ	किटकी	खिड़की
కూర	कूर	तरकारी
కూలి	कूलि	मजदूरी
కొడుకు	का'डुकु	लड़का, पुत्र, बेटा
కుండ	कुंड	घड़ा
కుమ్మరి	कुम्भरि	कुम्हार
కోయిల	कोयिल	कोयल
కోబ్బరి	कोबबरि	नारियल

కాకి	కాకి	కొంక
గడియారము	గడియారము	ఘड़ी
గణితము	గణితము	గణిత
గుర్రము	గుర్రము	घोड़ा
గాలి	గాలి	हवा
గ్రామము	గ్రామము	गाँव
గుంపు	గుంపు	भीड़
గొడుగు	గా'డుగు	छतरी
గ్లాసు	గ్లాసు	गिलास
గుడ్డ	గుడ్డ	कपड़ा
గాలిపటము	గాలిపటము	पतंग
గుమ్మడి	గుమ్మడి	कुम्हड़ा
గులాబీ	గులాబీ	गुलाब
గేద	గేద'	भैंस
చల్లని	చల్లని	ठंडा
చాలా	చాలా	बहुत
చోటు	చోటు	जगह
చివరికి	చివరికి	आखिर
చెవి	చ'వి	कान
చెరువు	చ'రువు	तालाब
చెయ్యి	చ'య్యి	हाथ
చెల్లెలు	చ'ల్ల'లు	बहन

చోటు	చోడు	జగహ
చిన్న	చిన్న	छोटा
చెప్పులు	చ'ప్పులు	चप्पल
చిత్రము	చిత్రము	चित्र, तस्वीर
చాకలి	చాకలి	घोबी
చిరునామా	చిరునామ	पता
జామపండు	జామపండు	अमरुद
జెండా	జండా	झंडा
జీవితము	जीवितमु	जिंदगी
జనము	जनमु	जन्म
టోపి	टोपि	टोपी
తల్లి	तल्लि	माता
తండ్రి	तंడ్రి	पिता
తీయ్యని	तिथ्यनि	मीठा
తప్పక	तप्पक	जरूर
తపాలా పెట్టె	तपालाप'ट्ट'	डाक पेटी
తలుపు	तलुपु	किवाड़
తాడు	ताडु	रस्सी
తూర్పు	तूर्प	दूरब
తాపివాడు	तापिवाडु	दर्जी
తల	तल	सिर
తమరు	तमर	आप

తోట	తోట	బగీచా
తపాలా పోస్టోఫీసు	తపాలాబందోతు	డాక్కియా
తపాలా అఫీసు	తపాలా ఆఫీస	డాక్టర
తరువాత	తరువాత	బాద
తరుచుగా	తరుచుగా	అకసర
తిరిగి	తిరిగి	ఫిర
తరగతి	తరగతి	దర్జా
తోందరగా	తోందరగా	జల్దీ
తల్లని	తల్లని	సక్రేబ
తమలపాకు	తమలపాకు	పాన
దగ్గర	దగ్గర	పాస
దుకాణము	దుకాణము	దుకాన
దూడ	దూడ	బుట్టా
దేవాలయము	దేవాలయము	మందిర
దిక్కు	దిక్కు	దిశా
దారము	దారము	ధాగా
దంతము	దంతము	దాంత
దోవ	దోవ	రాస్తా
దర్వాజా	దర్వాజా	దర్వాజా
ధోవతి	ధోవతి	ధోతి
నది	నది	నదీ
నుండి	నుండి	సె

నేడు	నేడు	आज
నూ నె	नून'	तेल
నిమ్మపండు	निम्मपंडु	नींबू
నల్లని	नल्लनि	काला
నగ	नग	आभूषण
నాలుక	नालुक	जीम
సిన్న	निन्न	कल
నేను	नेनु	मैं
నిరు	नीरु	पानी
నెయ్యి	न'य्य	घी
నావ	नाव	नाव
నెమలి	न'मलि	मोर
నోరు	नोरु	मुँह
పరిశ్రమ	परिश्रम	मेहनत
పట్టణము	पट्टणमु	शहर
పది	पदि	दस
పిల్ల వాడు	पिल्लवाडु	लड़का
పిల్ల	पिल्ल	लड़की
పొట్టి	पा'ट्टि	नाटा
ప్రశ్న	प्रश्न	सवाल
పంచదార	पंचदार	शक्कर
ప్రత్యేకమైన	प्रत्येकमेन	खास

పశ్యము	పఱ్ఱము	తాలి
పగలు	పగలు	దిన
పచ్చనీ	పచ్చని	हरा-भरा
ప్రతిక	పత్రికా	अखबार
పప్పు	పప్పు	दाल
పిఠాచీ దుకాణము	पचारी दुकाणम्	पंसारी की दुकान
పని	పనస	कटहल
ఫలము	फलम्	फल
పాట	पाट	गाना
పాము	पाम्	सांप
పాలు	पालु	दूध
పాట్లకాయ	पा'टलकाय	चचींडा
పువ్వులు	पुव्वुलु	फूल
పిల్లి	पिल्लि	बिल्ली
పెద్ద	प'द	बड़ा
పెద్దక్క	प'दक्क	बड़ी बहन
పేరు	पेरु	नाम
పర్వతము	पर्वतम्	पहाड़
పాలము	पालम्	खेत
పం	पनि	काम
బీరువా	बीरवा	अलमारी

బింగాళాదుంప	బంగాలాదుంప	ఆలూ
భోజనము	భోజనము	మోజన
బజారు	బజార్	బాజార్
భగవంతుడు	భగవంతుడు	భగవాన
బావి	బావి	కుయా
బాలుడు	బాలడు	లడకా
బాలిక	వాలిక	లడకీ
భూమి	భూమి	జమీన
బంతి	బంతి	గేద
బండి	బండి	గాడ్డీ
బెండ కాాయ	బ'డకాయ	మిడ్డి
బెల్లము	బ'ల్లము	గుడ్డ
బయట	బయట	బాహర్
మర్రిచెట్టు	మర్రిచ'ట్టు	బరగద కా పెడ్డ
మేక	మేక	బకరీ
మేత	మేత	చారా
మేము	మేము	హమ
మనము	మనము	హమ
మంగలి	మంగలి	నాई
మీరు	మీరు	తుమ
మందు	మందు	దవా
మొదట	మా'దట	పహలే

ముక్క	ముక్త	దుకడా
మూల	మूल	कोना
మూడు	मूडु	तीन
నూళ్ళిగ	मज्जिग	मट्टा
మైదా	मैदा	मैदा
మీద	मीद	पर
రొడు	र'डु	दो
రాత్రి	रात्रि	रात
రాజ్యము	राज्यमु	राज्य
రైతు	रैतु	किसान
రాజధాని	राजधानि	राजधानी
రోజు	रोजू	रोज
రంగు	रंगु	रंग
రేపు	रेपु	कल
రోగి	रोगि	बीमार
రైలు	रैलु	रेल
లోతైన	लोतैन	गहरा
లేదు	लेदु	नहीं
వాడు	वाहु	वह
వారు	वार	वे
విమానము	विमानमु	हवाई जहाज
వీడు	वीडु	यह

పీరు	వీరు	వే
వేడి	వేడి	గరమ
వెలుగురు	వల్గురు	రోశనీ
వంకాయ	వంకాయ	వంగన
వంట	వంట	వంట
వస్తువులు	వస్తువులు	వస్తు
వడ్డంగి	వడ్డంగి	వడ్డంగి
వేరైన	వేరైన	వేరైన
వైపు	వైపు	వైపు
వెంట్రుకలు	వెంట్రుకలు	వెంట్రుకలు
వయస్సు	వయస్సు	వయస్సు
వరకు	వరకు	వరకు
వివరకర	వివరకర	వివరకర
వాణిజ్యము	వాణిజ్యము	వాణిజ్యము
విందు	విందు	విందు
వేలు	వేలు	వేలు
వెన్న	వెన్న	వెన్న
వేడినీరు	వేడినీరు	వేడినీరు
వైద్యుడు	వైద్యుడు	వైద్యుడు
శుభ్రమైన	శుభ్రమైన	శుభ్రమైన
శ్వాస	శ్వాస	శ్వాస
సగము	సగము	సగము

సహాయము

నూది

సంఖ్య

సరి అయిన

సముద్రము

సున్నము

స్నేహితురాలు

స్నేహితుడు

సంచి

నాయంత్రము

సిరాబుడ్డి

సౌకర్యము

పెరిచు

ఒకటి

రెండు

మూడు

నాలుగు

ఐదు

ఆరు

ఏడు

ఎనిమిది

తొమ్మిది

సహాయము

సూది

సంఖ్య

సరిఅయిన

సముద్రము

సున్నము

స్నేహితురాలు

స్నేహితుడు

సంచి

సాయంత్రము

సిరాబుడ్డి

సౌకర్యము

స'లబు

ఆ'కటి

రెండు

మూడు

నాలుగు

ఐదు

ఆరు

ఏడు

ఎనిమిది

తొమ్మిది

మదద

సుई

సంఖ్య

సహి/ఠీక

సముద్ర

చూనా

సఖి

దొస్త

బేలీ

శామ

దవాత

సువిధా

బుట్టి

ఒక

దొ

తొన

చార

పాంచ

ఠ:

సాత

ఠాఠ

నొ

పది	పది	దస
పదకొండు	పదకోట్లు	గ్యారహ
పన్నెండు	పన్నెండు	బారహ
పదమూడు	పదమూడు	తేరహ
పదునాలుగు	పదునాలుగు	చౌదహ
పదునైదు	పదునైదు	పద్రహ
పదునారు	పదునారు	సొలహ
పదు నేడు	పదునేడు	సత్రహ
పదు వెనిమిది	పదున'నిమిది	అఠారహ
పంతొమ్మిది	పంతొమ్మిది	అన్నీస
ఇరువది	ఇరువది	బీస

క్రియలు

క్రియలు

క్రియాయే

అగుట	అగుట	హొనా, బననా
అడుగుట	అడుగుట	పూఁచనా
ఆడుట	ఆడుట	ఖేలనా
అమ్ముట	అమ్ముట	బేచనా
ఆరోగ్యవంతుడగుట	ఆరోగ్యవంతుడగుట	స్వస్థ హొనా
ఇచ్చుట	ఇచ్చుట	దేనా
ఉండుట	ఉండుట	రహనా
ఉంచుట	ఉంచుట	రఖనా
ఊడ్చుట	ఊడ్చుట	జ్ఞాఙ్గ దేనా
ఎదురుచూచుట	ఎదురుచూచుట	ప్రతీక్షా కరనా

ఎక్కుట	ఁకకుట	చడనా
ఎగురుట	ఁగురుట	उङना
కొట్టుట	కోడ్డుట	मारना
కూర్చొనుట	కూర్చొనుట	बैठना
కావలా కాయుట	कापला कायुट	पहरा देना
కలుసుకొనుట	कलसु कोनुट	मिलना
కుట్టుట	कुट्हुट	सीना
కొనుట	कोनुट	खरीदना
చేరుట	चैरुट	पहुंचना
చెప్పట	च'प्पुट	कहना
చేయుట	चेयुट	करना, बनाना
వదులుట	वदुवुट	पढ़ना
మాచుట	मूचुट	देखना
తిసుకొనిపోవుట	तीसुका'नि पोवुट	लेजाना
తెలుసుకొనుట	त'लुसु कोनुट	मालूम करना
తిరుగుట	तिरुगुट	घूमना
తెచ్చుట	त'చ్చుట	लाना
తినుట	तिनुट	खाना
తెరచుట	त'रచుట	खोलना
తిరిగి వచ్చుట	तिरिगि वच्चुट	लौट आना
దిగుట	दिगुट	उतरना
దాగుట	दागुट	छिपना

నివసించుట	నివసించుట	ఠగరనా
నేడుకొనుట	నేడుకొనుట	సొగనా
నేర్పించుట	నేర్పించుట	సిగనా
నిద్రించుట	నిద్రించుట	సొనా
నడచుట	నడచుట	చలనా
నింపుట	నింపుట	భరనా
పంపుట	పంపుట	భజనా
పరుగెత్తుట	పరుగెత్తుట	దొడనా
పరీక్షించుట	పరీక్షించుట	పరీక్షా కరనా
ప్రవర్తించుట	ప్రవర్తించుట	బతవి కరనా
పాడుట	పాడుట	గానా
పట్టుకొనుట	పట్టుకొనుట	పకడనా
ప్రకాశించుట	ప్రకాశించుట	ప్రకాశిత హొనా
ప్రశ్నించుట	ప్రశ్నించుట	పూఱనా
బయలుదేరుట	బయలుదేరుట	రవానా హొనా
మాట్లాడుట	మాట్లాడుట	బొలనా
ముణుగుట	ముణుగుట	జ్జబనా
ముద్ర వేయుట	ముద్ర వేయుట	మోహర లగానా
మూసివేయుట	మూసివేయుట	బంద కరనా
లేచుట	లేచుట	ఁతనా
వ్రాయుట	వ్రాయుట	లిఖనా
వినుట	వినుట	సుననా